Jaargang 115. Woensdag, 6 Augustus 1856. No. 94.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het bouwen van eene HOUTEN DRAAIBRUG, ter vervanging van de Klapbrug over het Winschoterdiep te *Foxham*.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter Secretarij dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het Bureau van Fabrikaadje op het Raadhuis.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 16den Augustus 1856 aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op MAANDAG den 18den Augustus 1856, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 4 Augustus 1856

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KLAPBRUG te *FOXHAM*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat de **KLAPBRUG** over het Trekdiep te ***Foxham***, op **Woensdag den 6den Augustus e.k.** voor den **overrid** zal zijn **GESLOTEN.**

GRONINGEN, 31 Julij 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De BURGEMEESTER van *Groningen* vestigt bij deze de aandacht van de belanghebbende Ingezetenen op de hierachter volgende **VERORDENING,** door BURGEMEESTER en WETHOUDERS in hunne Vergadering van heden vastgesteld, ter uitvoering van het **REGLEMENT VAN POLITIE** van den 29sten Junij 1856. Bepaaldelijk worden de Houders van Magazijnen of Bewaarplaatsen van **Stoffen aan broeijing of zelfontbranding onderhevig,** opmerkzaam gemaakt, dat het vooral in den tegenwoordigen tijd des jaars van het hoogste belang is, om op den toestand van zoodanige Stoffen met de meeste naauwkeurigheid en zorg te letten en elke Houder van zulke Magazijnen of Bewaarplaatsen wordt in zijn bijzonder zoowel als in het algemeen belang ten ernstigste aangemaand, om bij het ontdekken van omstandigheden die de bedoelde Stoffen gevaarlijk kunnen doen achten, daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den **Adsistent van den Opper-Brandmeester, J. BUTTINGER,** ten einde in overleg met dezen de vereischte voorzorgsmaatregelen te nemen.

GRONINGEN, 4 Augustus 1856.

De Burgemeester: J. SLOT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gezien het Reglement van Politie, afgekondigd den 29sten Junij l.l.;

Uitvoering willende geven aan hetgeen bij verschillende artikels van dat Reglement aan Burgemeester en Wethouders is opgedragen, —

Hebben besloten te bepalen als volgt:

Art 1. (Artt. 1, 2, 4 en 7 van het Reglement van Politie). De weghaling van gootmodder, aanveegsel van de straat, secreetmest en andere vuilnisstoffen, door degenen die van wege het Gemeentebestuur met het reinigen der Stadsstraten zijn belast, zal geschieden op de dagen aangewezen in de nagemelde zestien Kluften, waarin de Stad met opzigt tot dat werk is verdeeld, te weten:

Eerste Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. Het Raadhuis. 2. De Groote Markt van de Oosterstraat tot de Ebbingestraat. 3. Nieuwe Ebbingestraat van den boog tot aan de poort. 4. Wipstraat. 5. Koornstraat. 6. Pijpstraat. 7. Weerszijden het Boterdiep. 8. Van den Ebbingeboog tot en met de Bloemstraat. 9. Van daar langs het Diep Noordzijde tot de Kruidlaan.

Tweede Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Het Raadhuis. 2. De Oude Ebbingestraat. 3. Kwintenplaats. 4. Jacobijnerstraat. 5. Hofstraat. 6. St.-Walburgstraat. 7. Kattenhage. 8. Kreupelstraat. 9. Aan het Diep van Ebbingeboog tot de Turfstraat. 10. Rondom Martini Kerkhof.

Derde Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. De Kruidlaan. 2. Van de Kruidlaan tot Steentilboog, met de aldaar zijnde gangen. 3. Smakkersgang. 4. Musschengang. 5. Breede-gang en de daarin zijnde Raamsteeg. 6. Van daar langs den Wal tot de Steentilpoort. 7. de Nieuwe en Oude-weg. 8. Pluimersgang, Groote- en Kleine-gang. 9. Loppersummergang. 10. Damsterdiep Westzijde en de Snor.

Vierde Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Van Poelpoortenbrug tot de Turfstraat. 2. De Turfstraat. 3. Achter-den-Muur van af de Gardepoort tot St.-Jansstraat. 4. Kleine St.-Jansstraat. 5. Oostzijde het Damsterdiep. 6. De Snikkevaardersgang. 7. Voor het Kleinepoortje, en aldaar aan den Wal. 8. De Steentilstraat. 9. Het Hoornstraatje. 10. Kleine Steentilstraat. 11. Winschoterdiep 12. Kosters- en Moeskersgang. 13. Battengang. 14. Veulsgang. 15. De Rademarkt Oostzijde en de Molenstraat.

Vijfde Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. De Poelestraat tot aan de brug met de daarin zijnde gangen. 2. Van Poelpoortenbrug tot het Trappenboogje. 3. Van daar tot den Oosterpoortenboog. 4. De Groote en Kleine Peperstraten. 5. De Papengang. 6. De Achter-den-Muur tot St. Jansstraat. 7. De Groote St. Jansstraat. 8. De Popkenstraat. 9. Rademarkt Westzijde. 10. Zuidzijde het Zuiderdiep van den Heere- tot den Oosterpoortenboog en de Koningsgang.

Zesde Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. De Groote Markt van de Gelkinge- tot de Oosterstraat. 2. De Oosterstraat. 3. Donkersgang. 4. Gelkingestraat. 5. Het Hoogstraatje. 6. Karolieweg van de Heere- tot de Oosterstraat. 7. De Achter-den-Muur aldaar. 8. Noordzijde het Zuiderdiep van den Heere- tot den Oosterpoortenboog.

Zevende Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. De Groote en Kleine Pelsterstraten van af de Vischmarkt. 2. Haddingestraat. 3 Breede-gang van de Haddinge- naar de Folkingestraat. 4. De Nieuwstad van de Folkinge- tot Pelsterstraat. 5. Aan het Diep van het Jodenstraatje tot den Heerepoortenboog. 6. Zuidzijde het Zuiderdiep van den Heere- tot den Haddingeboog.

Achtste Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Groote Markt Westzijde achter het Raadhuis. 2. Tusschen beide Markten en het Soepenstraatje. 3. Guldenstraat. 4. Vischmarkt Zuidzijde tot de Folkingestraat. 5. Timtamstraatje. 6. Heerestraat. 7. De Raamstraat met de driften en gangen. 8. Folkingestraat. 9. Jodenstraatje. 10. Prinsenstraat met de driften. 11. Aan en op den Wal van Oosterpoort tot Heerepoortenmolen.

Negende Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. Het Zuider Kerkhof. 2. Achter de Zuider Kazerne. 3. Hanebijtersgang. 4. Zuidzijde het Zuiderdiep van Haddingeboog tot de Driemolendrift. 5. Driemolendrift. 6. Het Oude en Nieuwe Bosch tot de Zuider Helling en Marwixpijp. 7. Jonkerstraat. 8. Zuidzijde het Zuiderdiep van de Driemolendrift tot de Zuider Kuipen. 9. Het Zuiderdiep Noordzijde van het Jodenstraatje tot Schoolholm.

Tiende Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Zuidzijde en Noordzijde Akerkhof. 2. Schoolholm. 3. Het Woerdje. 4. De Nieuwstad van af de Folkingestraat tot Schoolholm. 5. Munnikkeholm. 6. Torenstraat. 7. Noordzijde het Zuiderdiep van den Nieuwe-boog langs de Reitemakersrijge tot de Apoortenbrug. 8. Pottemakersrijge. 9. Buiten de Apoort zoo ver de rij huizen staan met de stegen en gangen.

Elfde Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. Brugstraat. 2. Voor Apoort. 3. Slemenderstraat met de driften en gangen. 4. Kranepoortenwal. 5. Lage Der-Aa tot en met Kranepoort. 6. Hooge Der-Aa van de Apoortenbrug tot de draaibrug bij Kranepoort. 7. Van daar langs het hoekje van 't Ameland met den Vischhoek tot aan de Laan.

Twaalfde Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Vischmarkt noordzijde van de Guldenstraat tot de Stoeldraaijerstraat. 2. Groote en Kleine Kromelleboog. 3. Lammehuiningestraat. 4. Lutkenieuwstraatje. 5. Turftorenstraat. 6. De Laan. 7. Zwanenstraat. 8. Achter-den-Muur van de Zwanenstraat tot en met de Stoeldraaijerstraat. 9. De Visscherstraat.

Dertiende Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. Nieuwe Kijk-in-'tJatstraat. 2. Noordzijde de Haven van Kijk-in-'t Jatsboog tot de Zoutkeet. 3. Spinhuisstraat. 4. Havenstraat. 5. Groote Leliënstraat. 6. Violettensteeg. 7. Groote Rozenstraat. 8. Groote Kruidstraat. 9. Groote Appelstraat. 10. Aan den Wal tot de Kijk-in-'t Jatstraat. 11. Zuidzijde aan het diep van Kijk-in-'tJatsboog tot den Boteringeboog.

Veertiende Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. Oude Kijk-in-'t Jatstraat. 2. Achter-den-Muur van den Vischhoek tot de Kijk-in-'tJatstraat. 3. Noorderhaven Zuidzijde van den Kijk-in-'t Jatsboog tot de Drift tegenover de Laan. 4. Guichardsgang. 5 Uurwerkersgang. 6. Achter-den-Muur van Kijk-in't Jatstraat tot Boteringestraat. 7. Broerstraat. 8. Hoogstraatje.

Vijftiende Kluft. MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG. 1. De Nieuwe Boteringestraat tot aan de poort. 2. Aan den Wal van de Kijk-in-'t Jatstraat tot de Ebbingestraat. 3. Kleine Appelstraat. 4. Violenstraat. 5. Kleine Kruidstraat. 6. Kleine Rozenstraat. 7. Rondom het nieuwe Kerkhof met de Kerkstraten en het Rotterdammerstraatje. 8. Kleine Leliënstraat. 9. Marktstraat. 10. Beplante en onbeplante Ossenmarkt. 11. Noordzijde het Diep van Ebbingeboog tot aan de Ossenmarkt.

Zestiende Kluft. DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. 1. De Groote Markt van de Ebbinge- tot de Boteringestraat. Oude Boteringestraat. 2. Stalstraatje. 3. De Geestelijke Maagdenstraat. 4. Het Klooster. 5. Butjesstraat. 6. Pausgang. 7. Kleine Butjesstraat. 8. Achter-den-Muur van de Boteringe- tot de Ebbingestraat. 9. Zuidzijde het Diep van den Ebbinge- tot den Boteringeboog.

Art. 2. (Art. 1, 2, 4 en 7 van het Reglement van Politie). Het opscheppen der goten en het aanvegen der straat, omschreven bij artt. 1 en 2 van het Reglement van Politie, zal moeten geschieden DONDERDAGS in de Kluften waarin de Stads Vuilnismenners dien dag ter opneming van vuilnis komen, en VRIJDAGS in de Kluften waarin deze opneming op dien dag plaats heeft.

Art. 3. (Art. 33 van het Reglement van Politie). Voor het uitkloppen van tapijten of vloerkleeden worden de nagemelde plaatsen aangewezen: De Zuidzijde van de bevloerde Ossenmarkt, waartoe van de aldaar staande boomen gebruik kan worden gemaakt; — de Noordzijde van de Bloemstraat, tegen den tuin van de Gasfabriek, alwaar tot dat einde tusschen het hek en den vestingwal palen zullen worden geplaatst.

Art. 4. (Art. 44 van het Reglement van Politie). *a.* Bij den aanvang der Godsdienstoefening in de Martini Kerk, zal van de Groote Markt naar de straat aan de Zuidzijde van het Kerkhof worden ingereden en naar de St. Jansstraat of voorbij het Provinciehuis afgereden. Bij het eindigen van de Godsdienstoefening wordt van de St. Jansstraat of langs het Kerkhof voorbij het Provinciehuis ingereden, om zich te plaatsen op de straat aan de Zuidzijde van het Kerkhof. Naar de Groote Markt wordt afgereden.

b. Bij den aanvang zoowel als bij het eindigen der Godsdienstoefening in de Broederen-Kerk wordt ingereden langs de Kijk-in-'t Jatstraat en afgereden naar de Boteringestraat.

c. Bij de Godsdienstoefeningen in de andere Kerken worden bij het eindigen derzelve de rijtuigen geplaatst in eene rij met de paarden naar het midden der Stad gekeerd.

d. Bij het houden van bijeenkomsten in het Concerthuis in de Poelestraat, zal derwaarts worden gereden van de zijde van de Groote Markt, en van daar terug door den Achter-den-Muur of de Peperstraat. Bij het weder afhalen van de personen worden de rijtuigen geplaatst met de paarden naar de Groote Markt gekeerd, en mogen zij om aldaar te komen den weg niet nemen van de Groote Markt langs de Poelestraat, maar moet dit geschieden langs het Groote Kerkhof, de St. Jansstraat en den Achter-den-Muur of andere straten, terwijl de wachtende rijtuigen tot aan den afloop der bijeenkomst moeten blijven in den Achter-den-Muur, en de paarden niet verder vooruit dan de ingang naar de Poelestraat.

e. Naar den schouwburg rijdende, zal de weg worden genomen door de Nieuwe Boteringestraat, de Kruidstraat en de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat, zoowel om personen derwaarts te brengen, als om dezelve van daar af te halen.

f. Bij het aanvangen van bijeenkomsten in het societeitsgebouw van *de Harmonie* nemen de rijtuigen den weg van de zijde van de Vischmarkt, langs den zuidelijken ingang der societeit, om langs den Noorderingang noordwaarts door de Kijk-in-'t Jatstraat weg te rijden. De naar den afloop der bijeenkomst wachtende rijtuigen worden alle geplaatst aan de Westzijde van de Kijk-in-'t Jatstraat, ten Noorden van van den Noorderingang der societeit. Zij gebruiken den Noorderingang tot inrid en rijden weg langs den Zuidelijken ingang zuidwaarts langs de Kijk-in-'t Jatstraat.

Art. 5. (Art. 79 en 80 van het Reglement van Politie). De nagemelde plaatsen worden aangewezen tot het doen van aanplakkingen; *a.* De voorgevel van het Raadhuis nevens den trap van de stoep. *b.* De Waag. *c.* Het hoekhuis van de Ebbingestraat en de Groote Markt, letter A no. 19, en daarvan de zijdmuur in de gemelde straat. *d.* Het hoekhuis van het Groote Kerkhof en de Groote Markt, lett. C no. 1, en daarvan de zijdmuur aan het Kerkhof. *e.* Het hoekhuis van de Gelkingestraat en de Groote Markt, letter E no. 7, en daarvan de zijdmuur in de gemelde straat. *f.* De doorgang genaamd het Groote Koude Gat. *g.* Het hoekhuis van de Zwanenstraat en de Groote Markt, en daarvan de zijdmuur in de gemelde straat. *h.* De Noorder zijdmuur van de Korenbeurs. *i* De Noorder zijdmuur van het gebouw van het Landhuishoudkundig Kabinet, op den hoek van de Oude Boteringestraat en het Diep. *k.* De Noorderkerk. *l.* De acht poorten dezer Stad.

Art. 6. (Art. 106 van het Reglement van Politie). *a.* De stoffen aan broeijing of zelfontbranding onderhevig zullen telkens wanneer het bestaan van Magazijnen of Bewaarplaatsen daarvan, of wel het daardoor gevreesd gevaar ter kennis van het Bestuur komt, worden gekeurd door den Adsistent van den Opperbrandmeester.

b. Deze Keurmeester zal, ten einde de keuring te bewerkstelligen, bevoegd zijn, de bedoelde stoffen met een ijzeren stang, voorzien van een draad, te onderzoeken, en bijaldien er gevaar voor ontbranding te vreezen is, oogenblikkelijk de vereischte maatregelen te nemen ten einde de ontbranding voor te komen of dezelve te stuiten, voorts daarvan onverwijld aan het Bureau van Politie en aan den Opperbrandmeester kennis te geven.

Vastgesteld door Burgemeester en Wethouders der Gemeente *Groningen* den 4den Augustus 1856.

De Burgemeester J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbende PATENTPLIGTIGE Ingezetenen dezer Gemeente, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, bij resolutie van den 31sten Julij 1856, het VIERDE GEDEELTE van het PRIMITIEF KOHIER van **PATENTREGT** over het dienstjaar 1856, is *executoir* verklaard, welk Kohier op heden ter invordering aan den Heer ONTVANGER dezer Gemeente is overgegeven, en dat een ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen: zullende diegenen, welke zich in de aanslagen van het regt van PATENT bezwaard mogten achten, bevoegd zijn hunne reclames binnen drie maanden na dagteekening dezer in te dienen, overeenkomstig het voorschrift der Wet van den 21sten Mei 1819, en wel zoodanig, dat hunne Adressen, ofschoon aan Heeren GEDEPUTEERDE STATEN gerigt, moeten worden ingediend bij den Heer Controleur van de Divisie, W. CRAEIJVANGER, wonende te *Groningen*.

En opdat niemand hiervan onwetend blijve, zal deze op heden in de Gemeente worden afgelezen, en ter gewone plaatsen aangeslagen.

Gedaan te *Groningen* den 2den Augustus 1856.

De Burgemeester voornoemd: J. SLOT.

BUREAU VAN POLITIE.

Aan bovengenoemd Bureau zijn de navolgende gevondene goederen ter **herkenning** gedeponeerd.

1) eene GOUDEN **Oorbel** of **Oorknop** met geslepen donker rooden steen of koraal.

2) eene ZWART ZIJDEN **Parapluie,** achtergelaten in de Regtszaal van het Kantongeregt op den 23sten Julij j.l.

3) eene GROEN KATOENEN **Parapluie** bij dezelfde Regtszaal op denzelfden dag.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De Keizer heeft bevolen, dat Israelietische geneesheeren en ook andere Israëlieten, die aan eene Russische hoogeschool den graad van doctor verkregen hebben, voortaan tot alle staatsbetrekkingen zullen toegelaten worden.

— Een partikuliere brief uit Warschau meldt eenige bijzonderheden betreffende de gevangenschap van den heer *Michael Bakounine*, staatkundig veroordeelde. Voor twee maanden sprak men van zijne bevrijding, hetgeen later werd tegengesproken, daar hij slechts van gevangenis verwisseld had. De brief bevat het volgende: » Na zijne uitlevering aan Rusland door Oostenrijk, werd *Bakounine* tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld in de mijnen van het Oural-gebergte; maar toen hij vertrekken zoude, kwam er bevel, om hem in de gevangenis te Warschau op te sluiten. Vijf maanden bleef hij daar in een hok, toen hij eensklaps des nachts werd opgeligt, en naar Petersburg gevoerd, waar hij in een onderaardsch gewelf der vesting geplaatst werd. Zonder licht, aan handen en voeten geboeid, bragt *Bakounine* negen vreeselijke maanden door, waarna hij gevaarlijk ziek werd. Toen bragt men hem in eene kamer der tweede verdieping in de gevangenis, waar hij een bed en licht genoot. Na zijne herstelling liet men hem in dit vertrek; eerst later ontdeed men hem van zijne boeijen en gaf hem schrijfwerk voor het militair bureau. Voor een geleerden schrijver van verschillende uitmuntende werken over wijsbegeerte, is deze vervelende en geestdoodende arbeid geen geringe straf. In den laatsten tijd zijn hem, op verzoek van zijn oom *Muravieff*, eene betere kamer, boeken, kaarten en schrijfbenoodigdheden toegestaan. Eene vrijlating is schier niet te verwachten. *Bakounine* wordt, ten gevolge van den geest zijner werken en zijne deelneming aan de gebeurtenissen van 1848, als een zeer gevaarlijk man beschouwd.

TURKIJE.

De laatste tijdingen uit Konstantinopel van den 24sten Julij maken gewag van een verschil van gevoelen dat in de commissie voor de grensbepaling van Bessarabië gerezen was. De Fransche, Engelsche en Oostenrijksche commissarissen waren van oordeel, dat Bolgrad aan Turkije behoort. De Russische commissarissen daarentegen waren een ander gevoelen toegedaan en hadden tegen den afstand van genoemde stad geprotesteerd.

Algemeen houdt men het er voor, dat dit verschil tot geen belangrijk oponthoud zal leiden en weldra in der minne geschikt zal wezen.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de verlengde of hernieuwde bezetting van Kars door de Russen. De dagbladen van Konstantinopel melden dat 18,000 Russen bezig zijn met het weder opbouwen der vestingwerken van Kars; doch men heeft het hen vroeger zeer euvel geduid, dat zij die vestingwerken sloopten; de geheele zaak is dus welligt niets anders, dan de herstelling van de zijde van Rusland eener verkeerde daad.

Er zijn thans nadere tijdingen ontvangen omtrent den brand, die, zooals wij reeds kort gemeld hebben, den 12den Julij de stad Salonica heeft geteisterd, door het ontploffen van meer dan 200 vaten buskruid, welke zich in den kelder van eenen Griekschen koopman bevonden. De geheele bazar, genaamd Missir Tcharchi, werd verwoest. Acht soldaten en mariniers verloren door de uitbarsting het leven en dertig werden min of meer gekwetst. Het grootste aantal slagtoffers telt men echter onder de Turksche, Christelijke en Joodsche bewoners, namelijk 30 dooden en 300 gekwetsten. De gouverneur-generaal is ernstig aan een been gewond, zijn intendant-generaal is aan het hoofd gekwetst en heeft bovendien den arm gebroken. Verder bevinden zich de consuls van Rusland, Nederland en Sardinië onder de gewonden. Te midden van de ontsteltenis, begon de brand op onderscheidene punten weer te woeden, zoodat in het geheel 230 winkels, 200 magazijnen, eenige huizen en twee moskeeën, hetzij door de uitbarsting, hetzij door den brand, vernield zijn. De koopman, in wiens kelder deze hoeveelheid kruid geborgen was, is gearresteerd. Hij is des te schuldiger, omdat de handel in buskruid verboden is en slechts de invoer van zeer kleine hoeveelheden voor de jagt is toegestaan.

Het geheele getal gedooden en gewonden wordt thans reeds op 700 begroot.

SPANJE.

Aangezien geheel Spanje weder in rust was, op Saragossa na, was het wel te voorzien dat die stad spoedig het voorbeeld van de andere steden zou moeten volgen, daar zij nu toch geheel verlaten en alleen stond. Die stad heeft zich dan ook, blijkens de telegrafische dépêche in ons vorig nommer, Vrijdag l.l. overgegeven. Generaal *Dulce* trok dien dag te 1¼ uur na den middag met zijne troepen de stad binnen, zoodat hiermede de rust op het geheele schiereiland op dat oogenblik was teruggekeerd.

Men verlate zich intusschen niet te veel op deze schijnbare rust; er zijn nog zoo vele ligt ontvlambare stoffen in dit onge-

lukkig land opeen gehoopt, dat men geen enkelen dag zeker kan zijn van 't geen de volgende zal aanbrengen. In de hoofdstad is zelfs de toestand op dit oogenblik reeds weder minder goed dan hij sedert eenige dagen geweest is; het leger is ontevreden, omdat het slechts 6 maanden vermindering van diensttijd verkregen heeft in plaats van 2 jaren, en de burgerij en het volk zijn ontevreden, omdat alleen sommige hooggeplaatste personen voordeel trekken van de revolutiën en contra-revolutiën, welke Spanjes ingewanden doorwoelen. Hierbij komt nog, dat de hofintrigues weder meer dan ooit in werking zijn en *O'Donnell*, hoewel op dit oogenblik uit noodzaak geduld, toch niet meer de man van eene der partijen is.

Werkelijk wordt uit Madrid van den 28sten Julij berigt, dat een bataljon jagers den vorigen avond aan het muiten was geraakt en alleen door eene uitdeeling van geld tot bedaren kon gebragt worden. Een regement van de genie deed ongeveer hetzelfde.

De *Espana* verzekert, dat, niettegenstaande het bevel tot aflevering van oorlogstuig, 200 geweren in een huis van Madrid zijn verborgen geworden. Hetzelfde blad meldt, dat het grootste gedeelte der militie in de provinciën is ontwapend, zonder tegenstand te ontmoeten.

Het officiële dagblad van Madrid behelst een aantal wetten, door de Cortès in den laatsten tijd gemaakt en op voorstel van het tegenwoordige ministerie door de Koningin uitgevaardigd. Men ziet hierin een blijk van het voornemen des bewinds om het gezag der tegenwoordige Cortes, ook wanneer zij niet weder bijeengeroepen mogten worden, niet te wraken. Onder de bovengemelde wetten is er ook eene welke uit de Cortès-vergadering zelve voortgekomen en door de voorstanders der ontwikkeling van 'slands materiële hulpbronnen krachtig aanbevolen is: zij strekt om het aanleggen van spoor- en andere wegen door ruime subsidiën uit de schatkist te bevorderen, en om voor dat doel binnen'slands bij wijze van algemeene inschrijving eene geldleening van duizend millioen realen aan te gaan.

De dagbladen deelen thans een omstandig verhaal mede van hetgeen in de dagen van den 17den tot den 21sten Julij te Barcelona gebeurd is. Daaruit blijkt, zoo als men trouwens reeds weet, dat de strijd tusschen de troepen en de insurgenten allerhardnekkigst geweest is. Het kanon- en geweervuur liet zich gedurende deze vier dagen onafgebroken hooren. De insurgenten, onder welke zich een aantal vreemdelingen bevonden, streden als wanhopigen. De stad heeft veel geleden. Men begroot het verlies nu op 8 officieren die gesneuveld en 20 die gekwetst zijn, alsmede op 60 gesneuvelde of gekwetste soldaten. Het verlies der insurgenten wordt op 1500 geraamd, zoo dooden als gewonden of gevangenen.

DUITSCHLAND.

De heer *de Persigny*, die zich thans te Carlsbad bevindt heeft zich naar Töplitz begeven, om den Keizer van Oostenrijk en de Koningen van Pruissen en Saksen, die aldaar toen bijeen waren, uit naam van Keizer *Napoleon* te complimenteren.

— De Hannoversche stenden gaan voort met over de ministeriële voorstellen te beraadslagen en keuren achtereenvolgende goed de conclusiën der commissien die de regeringsontwerpen amenderen. Dat de kroon en de stenden het eens zullen worden, wordt meer en meer onwaarschijnlijk.

— Den 25sten Julij viel op het midden van den dag zulk een geweldige hagel in de stad Dresden, dat de aangerigte schade op meer dan 100,000 thaler wordt begroot. Op verschillende punten lagen de hagelsteenen zoo hoog opeengehoopt, dat men tot over de knieën er door ging. Tot zeven uur 's avonds waren de straten ter dikte van een kwart el met hagel bedekt, en den volgenden morgen waren zij, niettegenstaande plotselinge warmte was gekomen, nog niet verdwenen. Alleen aan stukgeslagen glasruiten is voor eene waarde van 10,000 thaler verloren gegaan. Een vreeselijk onweder en hevige storm vergezelden den hagel; twee menschen werden door den bliksem getroffen.

— Ofschoon de drukpers sedert eenigen tijd bijna niet meer spreekt over het Oostenrijksche concordaat en de bisschoppelijke conferentiën, moet men daarom niet denken, dat de hooge geestelijken gematigder geworden zijn in hunne aanspraken; het tegendeel is waar en de regering is genoodzaakt meer veerkracht te ontwikkelen, om hare regten tegenover de bisschoppelijke aanmatigingen te handhaven, dan zij tot dusver gedaan heeft. De in den laatsten tijd gerezene conflicten zijn talrijker sedert het sluiten van het concordaat dan zij gedurende eene halve eeuw te voren zijn geweest. De onpartijdigen zijn zeer beducht voor de gevolgen der beraadslagingen op de algemeene vergadering der Katholijke vereenigingen, welke van den 23sten tot den 25sten Sept. te Linz zal gehouden worden en waartoe de Keizer zijne toestemming gegeven heeft. Men begrijpt hoe krachtig die vereenigingen, welke door alle klassen der bevolking verspreid zijn, haren invloed kunnen doen gelden, wanneer zij in gemeenschappelijken geest en eensgezind werken. Daarbij blijft men ook spreken van het plan der bisschoppen, om eene Katholijke hoogeschool, geheel op den voet als de Belgische te Leuven, op te rigten.

— Men begint in Oostenrijk thans te begrijpen, dat de kwestie der Donau-vorstendommen, ten nadeele van dat Rijk, zal beslist worden. Naarmate men daar meer vrees voor koestert, neemt de ontevredenheid tegen Rusland toe, daar men voornamelijk aan zijne bemoeijingen den tegenwoordigen stand van zaken toeschrijft. Vooral duidt men het Rusland ten kwade, dat het tracht de sympathie der bevolking van de vorstendommen te winnen, 't welk te gemakkelijker is, na de haat, welke aldaar, sedert de Oostenrijksche bezetting der Vorstendommen, tegen dit rijk is ontstaan. Onder de pogingen, welke van Russische zijde worden aangewend, noemt men het verleenen van Russische ordeteekenen aan de meest invloedrijke bewoners, terwijl de mindere stand wordt bewerkt door de voorspiegeling van eene verminderde schatting aan Turkije.

— Men herinnert zich, dat onlangs een Fransch soldaat te Giurgewo door een' Oostenrijksch' korporaal is vermoord geworden. Deswege is aan Frankrijk alle voldoening gegeven. De officier, die tot den moord aangezet had, is tot degradatie en vijf jaren gevangenisstraf veroordeeld, en de korporaal is naar Weenen gezonden, om aldaar voor een' krijgsraad te regt te staan.

GROOT-BRITTANJE.

Sir *R. Peel* en zijne echtgenoot, de markies en markiezin *van Stafford*, en de overige personen die tot het gevolg van lord *Granville*, den buitengewonen ambassadeur naar Rusland, behooren, hebben zich te Dover aan boord van het prachtige stoomschip *Saint Jean d'Acre*, van 100 stukken, ingescheept. De rijtuigen van den ambassadeur, vijf in getal, en twintig schoone paarden, zijn reeds naar het Noorden vertrokken. Lord *Granville* heeft voor de feesten, welke hij in Rusland geven wil, niet alleen zijn eigen talrijk zilverwerk doen medenemen, maar bovendien ook nog dat van zijnen oom, den hertog *van Devonshire*, hetwelk alleen zeventien groote koffers vult.

— Er is eene inschrijving geopend om aan 50,000 man der uit de Krim teruggekeerde troepen in Cremorne Gardens een gastmaal te geven.

— De *Morning-Post* berigt dat het bewind der Vereenigde Staten van Noord-Amerika nieuwe en uitgewerkte voorstellen heeft gedaan om een einde te maken aan de Sondtolkwestie.

— Dezer dagen is van regeringswege een staat openbaar gemaakt van den uitvoer van goud uit Australische kolonien seder de ontdekking der goudhoudende aardlagen in het jaar 1851. Daaruit blijkt dat in vijf jaren uit Nieuw Zuid-Wales en Victoria eene hoeveelheid goud ter gezamenlijke waarde van 41,830,696 pond sterling (ruim vijf honderd millioen gulden) uitgevoerd is.

FRANKRIJK.

De Keizer wordt tegen den 7den of 8sten te Parijs terugverwacht.

— De maarschalk *Pélissier* is Vrijdag middag in Frankrijk aangekomen. De overwinnaar van Sebastopol stapte des middags te half drie uur te Marseille aan wal en werd met den kreet: *Leve de Keizer!* begroet. De troepen stonden langs den weg geschaard; de generaal *Roland*, aide-de-kamp des Keizers, en de autoriteiten van het departement hebben den maarschalk ontvangen. Zaturdag zou hij een uitstapje naar de waterleiding van Roque Favour maken, en Zondag hem een groot banket worden aangeboden. Het vertrek des maarschalks naar Parijs was op Maandag bepaald.

De maarschalk heeft bij het aan wal stappen een keizerlijk besluit gevonden, dat hem de waardigheid van hertog opdraagt.

— Ten gevolge van de jongste berigten uit Spanje, zijn de uitgevaardigde maatregelen voor de vereeniging van Fransche troepen aan den voet der Pyreneeën, voorshands ingetrokken.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 4 Augustus.

De *Staats-Ct.* deelt eene circulaire mede van den minister van binnenl. zaken, aan de heeren commissarissen des Konings in de provinciën, van navolgenden inhoud:

„Onder de belangen die onmiddellijk na de aanvaarding mijner bediening meer bijzonder mijne aandacht getrokken hebben, behoort de zorg voor den openbaren gezondheidstoestand der ingezetenen. Ik beschouwde het als een mijner duurste pligten, die zorg tot de mijne te maken en de edele bedoelingen des Konings ook daarin naar mijn beste weten te bevorderen. Hetgeen in Frankrijk sedert lang, in Engeland sedert eenige jaren, in België, met zoo veel volharding en met zoo goed gevolg, in den laatsten tijd, is tot stand gebragt; — de wensch van velen in Nederland, dat het vaderland niet langer verstoken mogt blijven van de toepassing dier kundigheden, waarmede de vorderingen der natuurwetenschappen, in de laatste vijftig jaren vooral, ons begiftigd hebben, tot handhaving en verbetering van de gezondheid der menschen, — dit alles heeft mij de overtuiging gegeven, dat de regeling dezer hoogst gewigtige aangelegenheid van regeringswege noodig is, en niet langer mag uitgesteld worden.

„Zulke regeling, zal zij dien naam mogen dragen, vordert echter tijd, en, bij de voorlichting van deskundigen zelfs, die mij hunnen raad wel zullen willen verleenen, is het niet te voorzien, wanneer de maatregelen, die daarvan het gevolg zullen zijn, kunnen in het leven treden.

„Terwijl ik daaraan mijne aandacht met ernst schenken zal, heb ik intusschen gemeend, dat voorziening pligt is. Ook zonder algemeene verordeningen en in afwachting daarvan, zullen de gemeentebesturen reeds veel kunnen doen. Zulke voorziening zal uit haren aard niet alles kunnen omvatten, maar desniettemin heilrijke vruchten kunnen opleveren.

„Tot die tijdelijke voorziening geven artt. 135, 141 en 179 lit. *l* der gemeentewet het middel aan de hand. Aan den gemeenteraad behoort het maken van verordeningen in het belang der openbare gezondheid; — hij beveelt het aanleggen of verbeteren van gemeentewegen, waterleidingen, straten, pleinen, grachten, gebouwen, werken en inrigtingen; — terwijl het dagelijksch bestuur het toezigt heeft op de publieke gezondheidsdienst.

„Ten gevolge dezer bepalingen, en om de groote behoefte, die in dezen bestaat, hebben enkele gemeenteraden commissiën van deskundigen benoemd, met de taak belast om hen voor te lichten.

„Het is algemeen bekend, dat hierdoor reeds gunstige uitkomsten verkregen zijn. Ik heb de eer u uit te noodigen, als tijdelijk middel, en tot dat door wettelijke bepalingen daarin voorzien zal zijn, de gemeenteraden in uwe provincie aan te bevelen, hunne aandacht wel bijzonder op den openbaren gezondheidstoestand der ingezetenen te vestigen. Ik verzoek u de raden der gemeenten, die daartoe de middelen bezitten, te wijzen op het wenschelijke, om, naar het voorbeeld van Rotterdam en Utrecht, gezondheidscommissiën te benoemen, die den raad kunnen voorlichten in alles, wat den openbaren gezondheidstoestand betreft. Deze commissiën kunnen, zoover de bestaande wettelijke verordeningen strekken, de noodige maatregelen opgeven, de rigtige uitvoering er van verzekeren, of wel door wenken en raadgevingen de ingezetenen op wenschelijke verbeteringen aandachtig maken, en door waarschuwing hen er toe brengen om zich voor schade te hoeden.

„Het zal naauwelijks noodig zijn te herinneren, hoe veel op deze wijze kan gedaan worden voor de goede inrigting der woningen en haar gebruik; voor de reinheid der openbare wegen; de doelmatige wegruiming van vuile en andere schadelijke stoffen uit de gemeente; het veranderen van den toestand der grachten, soms vol onreinheid en zonder eene voldoende beweging van het water; de aanvoering van goed drinkwater; het toezigt op eet- en drinkwaren; het weren van vergiftige of in het algemeen schadelijke stoffen uit het dagelijksch gebruik; voor goede verluchting van schoollocalen en wat in het algemeen de gezondheid der schoolkinderen bewaren kan; voor het verkeer in openbare gebouwen, of in fabrijken die voor de gezondheid schadelijk kunnen zijn; voor zoovele andere voorwerpen meer, als die onder den wel bekenden naam van gezondheidspolitie begrepen worden.

„In de stellige overtuiging dat in de genoemde aangelegenheid geen tijd meer mag verzuimd worden, en dat het aangegeven middel, als tijdelijk, alle aanbeveling verdient, heb ik de eer u te verzoeken, mij, na verloop van zes weken, wel te willen melden welk gevolg deze uitnoodiging heeft gehad in die gemeenten in uwe provincie, waar dit middel met vrucht kan worden aangewend.

„Ten aanzien van kleinere gemeenten, waar niet wel eene gezondheidscommissie zou kunnen worden zamengesteld, in die uitgestrektheid dat zij aan de vereischten genoegzaam zou voldoen, merk ik op, dat de geneeskunst-oefenaren ter plaatse zooveel mogelijk met een of enkele deskundigen in toegepaste natuurwetenschappen ervaren, door de gemeenteraden zouden kunnen uitgenoodigd worden, om naar hun vermogen, in bovengemelden zin, den openbaren gezondheidstoestand te behartigen.

„Eindelijk druk ik hier den wensch uit, dat vóór den 1sten Februarij van het volgend jaar door u, aan mijn departement, naauwkeurige opgave worde gedaan, wat er, tot den laatsten December van dit jaar, in elke gemeente van uwe provincie is gedaan om het doel te bereiken, dat ik met dit schrijven op het oog had. Mijn voornemen is, in een geregeld verslag, daarvan openbare mededeeling te doen, tot opwekking en navolging."

— Z. M. heeft bij besluit van den 27sten Julij eene wijziging gebragt in het reglement voor het onderhoud en de verpleging der gegijzelden om schulden.

Bij dat reglement waren de sommen, door de schuldeischers volgens art. 592 van het wetboek van burg. regtspleging, iedere dertig dagen voor te schieten, voor het onderhoud van den gegijzelden schuldenaar, gesteld op 70 centen per dag, gedurende de maanden April tot en met September, en van 80 centen per dag gedurende de andere maanden. In aanmerking nemende dat die gelden bij de bestaande en aanhoudende duurte der levensbehoeften, niet toereikend worden bevonden om in dat onderhoud, naar de voorschriften van het reglement, behoorlijk te voorzien, en dat mitsdien de billijkheid en noodzakelijkheid eener tijdelijke verhooging in dezen over het algemeen wordt erkend, — is besloten, dat, te rekenen van den 1sten September 1856 af, voor het onderhoud der gegijzelde schuldenaren, door schuldeischers, iedere dertig dagen, aan de concierges of cipiers der betrokken gevangenissen zal worden voorgeschoten 90 centen per dag gedurende de maanden April tot en met September, en *f* 1.05 per dag gedurende de andere maanden.

— Vermits de herstemming voor een lid van de Tweede Kamer te Leiden niet geldig is verklaard, heeft de minister eene nieuwe vrije stemming uitgeschreven op Dingsdag den 12den dezer.

— Men verneemt dat de beraadslagingen der onderscheidene commissiën voor den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg uit 's Bosch, Breda, Eindhoven en Helmond, thans alhier vereenigd, ten gunste voor den aanleg van dien spoorweg uitvallen, en men alzoo spoedig de verwezenlijking van dat trotsche plan mag te gemoet zien, welks uitvoering op niet minder dan 30 millioen gulden geschat wordt.

AMSTERDAM, 4 Augustus.

Wij vernemen met bijzonder leedwezen het overlijden van een der geachtste leden van de Amsterdamsche balie, den heer mr. *B. Donker Curtius*, ridder der orde van den Ned. Leeuw, enz. Verleden Vrijdag was hij in volkomen welstand van hier naar de badplaats Ems vertrokken en is aldaar plotseling overleden. Hij had hier ter stede omstreeks vijfentwintig jaren de regtsgeleerde praktijk uitgeoefend, en zich door zijne kunde en edele hoedanigheden eenen welverdienden roem verworven. Hij had tevens gedurende eenige jaren het presidentschap van de Rijnspoorweg-maatschappij waargenomen, waarvoor hij onlangs heeft bedankt, en was een der verdienstelijkste leden der provinciale staten van Noord-Holland. Zijn vroege dood wordt door allen die hem kennen betreurt. (*Handelsb.*)

— Men weet thans stellig dat Z. M. verklaard heeft de feesten, welke bij gelegenheid van de onthulling van het monument aan den volksgeest 1830/31 zullen plaats hebben, met HD. tegenwoordigheid te vereeren; zullende de feestcommissie zelve aan haar hoofd hebben Z. K. H. prins *Hendrik der Nederlanden.*

— Aan de koninklijke akademie voor de land- en zeemagt te Breda bevinden zich thans ongeveer 325 kadets, benevens 28 adelborsten, die hun laatste studiejaar volbrengen,

STEENWIJK, 4 Augustus.

Sedert gepasseerden Dingsdag, houden de ingenieurs van den waterstaat zich onledig met het doen van waterpassingen en opnemingen der locale situatiën van het terrein, waarlangs in deze en aangrenzende gemeenten de geprojecteerde spoorweg zal gelegd worden.

GRONINGEN, 5 Augustus.

Bij de overal in deze noordelijke provinciën zoo zeer opgewekte belangstelling in het bekomen van spoorwegen, — waaraan hier zoo dringende behoefte bestaat, dat de staten der verschillende provinciën het noodig hebben geacht zich te dier zake tot den minister van binnenlandsche zaken te wenden — zal elke poging, die gedaan wordt om aan die behoefte op den ruimsten voet te voldoen, ook met belangstelling worden vernomen en toegejuicht.

Met genoegen deelen wij daarom mede, dat op den 1sten dezer eenige soliede handelshuizen in België zich thans regtstreeks tot Z. M. den Koning en den minister van binnenl. zaken hebben gewend, om concessie te erlangen voor zoodanigen aanleg van spoorwegen, waardoor aller verlangen zou worden bevredigd. Het zijn de heeren C. DAVID, F. J. BENNERT en CH. GUNTHER, kooplieden te Antwerpen, en A. BENNERT, industrieël te Jumet in Henegouwen, allen domicilie kiezende ten kantore van mr. J. CAPPEYNE V. D. COPPELLO, advokaat te 's Gravenhage, die bij adres aan den Koning hebben te kennen gegeven:

» Dat zij met de kapitalen ter hunner beschikking staande, geneigd zijn zich te belasten met de uitvoering eener zoodanige spoorwegonderneming, als waartoe bij beschikking van z. exc. den minister van binnenlandsche zaken, als daartoe door U. M. gemagtigd, op den 2den Julij 1856 eene voorloopige vergunning is verleend ten name van den heer E. J. H. DULL, handelende onder de firma gebroeders DULL te Almelo....

» Dat zij, in aanmerking nemende, dat meer genoemde voorloopige vergunning geenszins uitsluitend gegeven is en bovendien de onderneming, zal zij, naar het eerbiedig inzien der verzoekers, wezenlijk soliede worden, in verband tot de verschillende locale belangen eene vrij belangrijke uitbreiding behoort te ondergaan, te rade zijn geworden, zich regtstreeks te wenden tot Z. M. met het eerbiedig verzoek om vergunning tot aanleg en exploitatie der navolgende spoorweglijnen:

a. van Harlingen langs Leeuwarden tot Groningen en van daar naar de Hannoversche grenzen tot aansluiting aan den Eems-spoorweg,

b. van Groningen over Assen naar Meppel;

c. van Leeuwarden over Heerenveen, Steenwijk, Meppel naar Zwolle;

d. van Zwolle over Raalte, Deventer, Apeldoorn, Amersfoort tot Utrecht

e. van Raalte over Almelo tot de grenzen in de rigting van Rheine;

f. van Deventer langs Zutphen tot Arnhem, aansluitende aan den Rijn-spoorweg.

g. van Zwolle naar Kampen.

» Dat het van zelf spreekt, dat zij bereid zijn aan Zr. Ms. regering te verschaffen alle zoodanige waarborgen en zich te onderwerpen aan alle zoodanige voorwaarden, als de aard der zaak medebrengt en als een voorbeeld in meergenoemde voorloopige vergunning zijn gevorderd en opgelegd."

De *Prov. Friesche Ct.* meent in haar laatste nommer te durven verzekeren, dat er zeer gegronde vooruitzigten bestaan, dat de tegenwoordige voorloopige concessie aan den heer DULL te Almelo zich binnen weinige maanden zal oplossen in eene solide definitive concessie, krachtens welke ook zonder eenige guarantie, de Nederl. Noorder-spoorwegen binnen 6 jaren zullen zijn voltooid en in exploitatie gebragt.

Wij meenen integendeel, op grond van dezer dagen bekomene informatiën, juist het tegendeel te kunnen beweren en het welslagen van den heer DULL in dezen hoogst onwaarschijnlijk te mogen noemen. Daarom ook verheugen wij er ons te meer over, dat reeds weder boven omschrevene aanvraag om concessie is ingekomen. Men moet het ijzer smeden als het heet is en den tijd, die nu gunstig schijnt te zijn voor den aanleg van spoorwegen, niet ongebruikt laten voorbijgaan.

Nog iets over deze gewigtige aangelegenheid. In ons vorig nommer deelden wij mede, dat de heeren, die van wege de staten dezer provincie waren gecommitteerd om de belangen dezer provincie ter zake van den aanleg van een spoorweg bij den minister van binnenl. zaken voor te staan, zeer voldaan waren over hunne zending. Wij hebben thans inzage gehad van het rapport dier commissie, 't welk gedrukt is en aan de leden der staten verzonden, en ontleenen daaraan het navolgende:

Dat de commissie gemeend heeft vooral op twee punten de aandacht der regering te moeten vestigen, 1) op de aansluiting van hier aan de Hannoversche Westbaan, en 2) op de vrees dat het welligt aan geene partikuliere onderneming zou kunnen gelukken de zaak buiten geldelijke bijdrage tot uitvoering te brengen;

Dat de minister hierop o. a. heeft geantwoord, dat hij van de noodzakelijkheid der daarstelling van spoorwegen voor de noordelijke provinciën des rijks ten volle overtuigd was; dat men in ons rijk tot nog toe den aanleg steeds aan partikuliere maatschappijen had overgelaten; dat, hoe hierover ook mogt worden gedacht, in allen geval de afloop der aan den heer DULL gegevene concessie moest worden afgewacht, en eerst bijaldien de krachten der onderneming bleken te kort te schieten, in overweging konde komen, wat er door de regering in dezen diende gedaan te worden; dat wijders wat de verbinding van de lijn van Groningen met de Westbaan betrof, de minister dezelve met de staten noodzakelijk beschouwde om het plan tot een doelmatig geheel te brengen, doch dat de aansluiting met Hannover moest geregeld zijn alvorens dit gedeelte der lijn voor bepaling vatbaar was; dat de regering dienaangaande reeds de onderhandelingen had aangevangen, maar dat, naar de minister vermeende, de informatiën aangaande de gereedelijke toestemming van Hannover en Pruissen tot de aansluiting niet dat vertrouwen verdienden, hetwelk men er aan toeschreef;

Dat de minister ten slotte, nadat nog herhaaldelijk van denkbeelden was gewisseld, betuigd heeft » bereid te zijn om alles aan te wenden wat in zijn vermogen was om den wensch der staten tot het bekomen van eene voldoende spoorwegverbinding voor hunne provincie te vervullen; een wensch die bij hem evenzeer bestond, omdat hij, zoo in het belang der provincie, als van de overige gedeelten des rijks, zoodanige verbinding voor den bloei en ontwikkeling van handel, landbouw en nijverheid noodzakelijk achtte, om met andere landen en volken te kunnen concurreren."

— Nadat Vrijdag l.l. reeds een klein partijtje nieuw koolzaad alhier aan de markt was gebragt, was de aanvoer heden reeds grooter, en bedroeg ruim 100 last. Niet alles was intusschen van puike kwaliteit, het meeste niet geheel droog, of fijn van korrel. De prijzen waren nog hoog, van *f* 15 tot *f* 17; ongeveer twee derde werd aan olieslagers verkocht.

— Z. M. heeft bij besluit van den 11den Julij j.l. tot onderwijzer voor de dienst in Nederlandsch Oost-Indië benoemd den heer H. PRANGE, van Groningen. Genoemde onderwijzer zal, naar wij vernemen, binnen kort de reize naar Batavia aanvaarden.

Bovendien zijn bij dit besluit nog 6 anderen tot onderwijzers in Neêrl.-Indië benoemd. Sedert 1848 maakt het getal onderwijzers, welke voor Indië benoemd zijn, ongeveer 40 uit, zoodat het onderwijs aldaar sedert dien tijd zeer is uitgebreid. Van 1816 tot 1848 werden er doorgaans om de twee jaren, twee onderwijzers benoemd, welke in de bestaande behoefte voorzagen; doch uitbreiding werd er aan het onderwijs weinig gegeven. De laatste aanvraag tot vermeerdering van scholen en onderwijzers, is een gevolg van de inspectie-reis door Java, van ds. BUDDING, lid van de hoofdcommissie van onderwijs te Batavia, voor ongeveer twee jaren begonnen.

— Blijkens hierachter staande advertentie, is ook hier ter stede de deelneming opengesteld in eene op te rigten maatschappij tot het maken van een kanaal en het aanleggen van vloeiweiden in Noordbrabant, die allezins ondersteuning verdient om het groote nut, 't welk daarin is gelegen voor den bloei van handel, landbouw van nijverheid in ons land. Bovendien mag deze onderneming worden aanbevolen als eene zeer voordeelige geldbelegging, daar toch, niettegenstaande eene voorzigtige berekening, de zuivere opbrengst van het kanaal en de vloeiweiden jaarlijks *f* 57.802 bedraagt, zijnde ruim 9 pct. van het kapitaal. De *Amst. Ct.* zet in een beschouwend artikel de voordeelen dezer onderneming nader uiteen en meent haar te geruster te kunnen aanbevelen, naardien daarin zeer geachte mannen, zoo te Amsterdam als te Tilburg, na naauwgezet onderzoek zijn voorgegaan.

— Wij vermeenen onze lezers te lande geene ondienst te doen door hen te herinneren aan den inhoud van art. 67 van het nieuwe reglement op de wegen in deze provincie, volgens welke geene stroovuren binnen den afstand van 100 ellen van eenigen rijweg mogen worden ontstoken dan met toestemming van den burgemeester.

— Sinds eenigen tijd is de commissie voor de tentoonstelling die eerlang te *Appingedam* zal worden gehouden, onvermoeid bezig om alles te regelen wat het wélslagen dezer onderneming verzekeren en haar meerderen luister bijzetten kan. De bijgevoegde volksvermaken bestaan, gelijk reeds vroeger door de commissie is geannonceerd, uit eene harddraverij met paard en chais, eene mastklimmerij, het afsteken van vuurwerken en het houden van een zangfeest door de onlangs opgerigte Liedertafel » *Fivelingo*", bestaande uit p. m. 300 werkende leden. Met welwillende toestemming van den uitgever, den heer J. H. VAN DE WEIJER te Groningen, zullen de liederen, welke gezongen zullen worden, verkrijgbaar worden gesteld ten dienste van het publiek.

Men verneemt dat, behalve het uitloven van keurige getuigschriften, vervaardigd door den bekwamen steendrukker, den heer VAN DE WEIJER, en het toekennen van premiën in geld, er ook nog een zeker aantal medailles van zilver en van brons zijn beschikbaar gesteld, zoodat men alle redenen meent te

hebben, zich met eene ruime inzending van voorwerpen en met eene talrijke opkomst van het publiek te mogen vleijen.

— In het *Westerwoldsche* is de rogge reeds meerendeels gemaaid. De grootste verwachting die de landman dienaangaande koesterde, wordt niet te leur gesteld. Zeker hebben de roggenesschen in Westerwolde in de laatste 10 jaren geen ruimeren oogst opgeleverd. Er zijn vele akkers die het dubbele van verleden jaar opbrengen. Ook de gerst en andere veldvruchten staan uitmuntend. Wel is in de tuinen onder de vroege aardappelen de gewone ziekte merkbaar, maar de te veld staande aardappelen laten zich nog uitmuntend aanzien en zijn reeds zoo verre gevorderd, dat de oogst hoogst waarschijnlijk veel beter dan verleden jaar zal uitvallen. De veen-boekweit heeft zich in de laatste warme dagen buitengewoon ontwikkeld. Mogten wij dit schoone weder nog eenigen tijd behouden, dan is ook hiervan een goede oogst te verwachten.

— De staat der veldgewassen in het *Oldambt* laat weinig of niets te wenschen over. Druk was men voorleden week, en is men ook thans nog met koolzaad dorschen bezig, hetwelk een vrij goed, hier en daar zelfs ruim beschot oplevert. Van al de overige veldvruchten, wier inoogsting op handen is, koestert men overal de beste verwachting. Dit jaar zal den landman niet slechts overvloed van koren, maar ook van zware kwaliteit opleveren. Aan de aardappelvelden bespeurt men hier en daar aan de bladeren wel een teeken der vroegere ziekte, maar de ten naaste bij rijpe knollen zijn door dezelve niet aangedaan, en zullen, wat de opbrengst betreft, de goede verwachting almede geenszins teleurstellen.

— Te *Scheemda* had l.l. Zondag een ongeval plaats, hetwelk ligtelijk menschenlevens had kunnen kosten. De heer R. P. HAAN, voornemens zijnde om op dien dag met zijne familie uit te rijden, was naauwelijks buiten het dorp, tegenover den tuin van den heer E. HESSE gekomen, of het paard werd voor het uitgespannen zeil op een in het trekdiep liggend schip schichtig, en stortte, terwijl het steigerde en terugliep, met het rijtuig van den hoogen weg af in de gracht van genoemden tuin neder. Het rijtuig is door dien val aanmerkelijk beschadigd, maar gelukkig zijn de personen, die er in zaten, zonder letsel met den schrik er afgekomen.

Moge dit ongeval tot eene waarschuwing verstrekken — bijzonder ook voor schippers, om door het ophalen of uitspannen van hunne zeilen aan den rijweg, geene paarden op het hol en geene medemenschen in doodsgevaar te brengen!

— De buitengewone hitte heeft reeds te *Jipsinghuizen*, onder *Vlagtwedde*, den dood van eene jeugdige dienstmeid te weeg gebragt. Verleden Zaturdag morgen begaf deze zich zingend naar het land, om rogge te binden. Verhit door de buitengewone warmte, gebruikte zij gedurig water met azijn vermengd, en tusschenbeiden ook karnemelk. Des namiddags werd zij ernstig ongesteld en te zeven uur des avonds was zij reeds een lijk. Hare bedroefde ouders betreuren daardoor het verlies van eene eenige dochter.

Ook elders in ons land heeft het drinken van karnemelk bij de buitengewone hitte verlies van menschenlevens ten gevolge gehad.

— Uit eene door de *Kerkel. Cour.* medegedeelde opgaaf van de werkzaamheden der synode van de Herv. kerk in hare laatste zittingen blijkt, dat het uitvoerig concept-reglement voor kerkelijk opzigt en tucht en voor de behandeling der kerkelijke geschillen ter tafel gekomen en daarover een uitvoerig rapport uitgebragt is. Naar aanleiding van dit rapport, zijn eerst de groote beginselen en de algemeene strekking van het reglement behandeld. De vergadering heeft eenparig het gevoelen uitgesproken, dat het beginsel van opzigt en tucht geen ander mag zijn, dan dat der broederlijke liefde, en de algemeene sttekking dan die van bevordering van godsdienstig-zedelijk leven. Zij was van oordeel, dat als leidende beginselen in dit reglement moeten opgenomen en gevolgd worden: dat onderscheid bestaat tusschen opzigt en tucht; dat de middelen, voor beiden aan te wenden, verschillend moeten zijn; dat het regt om deze middelen toe te passen aan de verschillende besturen toekomt; dat zij nogtans vrij zijn in de keus der tuchtmiddelen; dat met deze vrijheid gepaard behoort te gaan een toezigt der hoogere op de lagere besturen enz. Nadat de amendementen der commissie en der leden afzonderlijk in beraadslaging gebragt waren, en aangenomen of verworpen, is de werkzaamheid betreffende dit reglement afgeloopen. Na zorgvuldige redactie, zal het gearresteerd en in werking gebragt worden. — Het reglement op de diaconie-administratie zal weldra in behandeling komen, alsmede het reglement op de vacaturen.

KERKNIEUWS.

SEBALDEBUREN, 4 Augustus. Ten gevolge het bedanken van ds. K. P. BEGEMANN, predikant te Eelde, voor het beroep op z. eerw. den 11den Junij j.l. uitgebragt, — is ter voorziening in de alhier bestaande vacature heden, op vertoonde acte van collatie, door jonkhr. mr. U. W. F. VAN PANHUIJS, krachtens procuratie van den hooggeboren heer F. F. baron VON INN- UND KNIPHAUSEN VAN DE NIENOORD, als mede-collator, benoemd — en daarop door den kerkeraad in tegenwoordigheid van den fung. consulent TH. RÖMELINGH, pred. te Lutjegast, beroepen tot predikant bij de Herv. gemeente te Sebaldeburen, de weleerw. z. gel. heer P. H. J. LULOFS, predikant bij de Hervormde gemeente van Rhoden, provincie Drenthe.

— Bij de Herv. gemeente te Harderwijk is, na het bedanken van ds. KRAAIJENBELT te Overschie en ds. MOENS te Baarn, tot predikant beroepen ds. TEN BOKKEL HUININK te Doornspijk; — te Piershil, dr. H. G. HAGEN, kand. bij het prov. kerkbestuur van Gelderland; — te Oisterwijk. ds. E. J. W. KOCH, te Oijen en Megen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Turf of Steenkolen?

Een economist maakt de heeren fabrikanten, wien dit nog niet onder de aandacht viel, opmerkzaam dat bij de buitengewoon hooge prijzen van den turf, het gebruik van steenkolen allezins preferent is.

2 Aug. 56.

Het stukje van ds. BANGE, noch het wederwoord van M. uit Groningen hebben wij gelezen, omdat wij ons niet gaarne overtuigen van vreemde philanthropie; doch wel het stukje van V., voorkomende in U.W.Eds. geëerde Courant van Vrijdag, en daardoor zijn wij zoo wat bekend geworden met den strijd die gevoerd wordt over 't hoofd der vrouwe.

Dien strijd nu willen wij noch heviger maken, noch trachten te eindigen; alleen wilden wij de strijders zoo mogelijk gerust stellen.

Om dit te doen, meenen wij gerust te durven zeggen: dat de schoone sekse niet zal uitsterven door het dragen van oorijzers, omdat deskundigen beweren, dat ze misschien bij enkelen hunne kwade, maar bij zeer velen, ja bijna allen hunne goede zijde, aangaande de gezondheid hebben, en dat de oorijzers niet „ter bevordering van de gezondheid" worden afgeschaft, maar 't allermeest omdat deze metamorphose het corpus delicti in een' (zoo zij meenen) fatsoenlijker stand zal brengen en, om het maar ronduit te zeggen, om wat meer te willen wezen dan 't algemeen; met uitzondering evenwel van haar, die de oorijzers „ter bevordering van de gezondheid der beurs" afzetten.

Om een offer te brengen aan den steeds voorthollenden vooruitgang, hadden we moeten jubelen met de anti-oorijzermannen, doch we zijn daartoe te veel gehecht aan onze overgrootmoederlijke kleederdragt, en aan het in deze provincie, door vreemden zelfs heel schoon gevonden, door de meeste vrouwen gedragen wordende oorijzer, waarin de vrouwen hier even oud worden en gezond leven als in de niet-oorijzer provinciën. En of de huishouding of de nijverheid door den verkoop van het oorijzer gebaat zal worden? Wij betwijfelen het zeer, want wanneer we wel onderrigt zijn, moeten er hier in de provincie door de ontoorijzerde dames kammen in het haar gedragen worden, die met hare versierselen meer kosten dan twee gouden oorijzers; dus zoude de opbrengst van al de oorijzers min de kosten van het nieuwe kapsel, ook al weinig kunnen baten voor eene eventuële kanalisatie in onze provincie.

Ieder zijn' smaak, wij voor ons zullen 't oorijzer verdedigen, zoolang niet deskundigen bewijzen, op gronden van wetenschap, dat 't onze schoonen waarlijk schaadt aan hare gezondheid, en zij hier minder oud worden dan elders.

D.

SELLINGEN, 5 Augustus.

Toonde Sellingen reeds vroeger, bij gelegenheid van de collecte ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood, bijzonder groote milddadigheid, — in den laatsten tijd mogten ook diakenen der Hervormde gemeente alhier duidelijke blijken van zulk eene mildheid zien. Buitengewoon groote giften zijn, voor en na, bij de openbare godsdienstoefening door hen ingezameld, welke thans het bedrag uitmaken van *honderd gulden*. Eerst toch werd ontvangen eene gift van *f* 30 aan goud; vervolgens *f* 50 aan zilvergeld; daarna *f* 10 aan goud; eindelijk, den laatstverloopen dag des Heeren, wederom een gouden Willem. Heeft Sellingen het voorregt weinige armen te hebben, het milddadige hart, van 't welk de bewuste giften afkomstig zijn, gevoelde evenwel behoefte aan geven; en moge de hand al in 't verborgen zijn uitgereikt, de waarde der giften werd er door verhoogd. Telkens na 't ontvangen van bewuste gaven is bij de openbare godsdienstoefening aan den onbekenden gever, of de geefster, hartelijk dank gezegd. Mogten velen dat voetspoor van weldadigheid volgen, mogt op zulk een liefdewerk eene rijke belooning komen!

S.....s.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 5 Augustus.

Uit Marseille wordt van heden gemeld, dat daar nieuwe toevoeren van granen uit Russische havens zijn aangekomen, waardoor de kwantiteit disponibel graan tot 10,000 hectoliters is gestegen. De prijzen ondergaan geene groote veranderingen en houden zich goed.

Daar Spanje tot rust is teruggekeerd, is bevel uitgevaardigd om de troepenbewegingen naar de grenzen te doen ophouden.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 5 *Augustus*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½ pCt.	64 7/16.
Dito Dito	» 3 »	76¼.
Dito Dito	» 4 »	95⅝.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5 »	78 9/16.
Dito 1851 en 1852	» 2½ »	40 7/16.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5 »	85 11/16.
Dito Nation. Metall	» 5 »	79 15/16.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼ »	24 13/16.
Dito Binnenl	» 3 »	39¾.
PORTUGAL	» 3 »	—
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	104¼.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	103⅙.
Dito bij *Hope*	» 4 »	86⅝.
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	86 9/16.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	95¾.
Dito 6de serie	» 5 »	96¾.
Wisselkoers op Londen	zigt..	*f* 11.82.
Dito	6/m...	- 11.75.

LONDEN, 5 *Augustus*. Consols 95⅝.

PARIJS, 5 *Augustus*. Fransche 3 pCt. 70.75.

WEENEN, 5 *Augustus*. Metalliek 5 pCt. *f* 84. Nat. Leening *f* 85⅝. Wissel op Londen *f* 10.03. Zilver *f* 3¼.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 31 Julij, *Wijgers* Amicitia, Sur.; — 1 Aug. *Smidt Petersen* Hollandia, Newyork; *Abbink* Amazone, Archangel; *Feiken* Alida Adriana, Dantzig; *Klontje* Meinsina, Hadersleben; — 2 *Schoenmaker* de Tweeling, Dantzig.

TEXEL 2 Aug, *Koch* Anna Elisabeth, *Lunde* Cornelia en *Vierow* Theodora Josina, Archangel; *Pott* Anna Arendina, Petersb.; *Wijma* Stad en Landen, Frederikstad.

VLIE 30 Julij, *Brouwer* Harmina Nepperus, Riga; *Visser* Vrouw Jannetje, Freder.; *de Jong* Jonge Douwe, Osterrisoer.

HELVOET 1 Aug., *Kramer* Ouderkerk a. d. Amstel, Batavia; — 2 *v. d. Weijden* Ardina en *Post* Maasland, Archangel.

CANTON 4 Junij, *Burggraaf* Gesina en *Tweehuis* Canton, Batavia.

PADANG 12 Mei, *Kaijser* Zeemeeuw, Bat., zou n. Amst. vertrekken.

NORFOLK 16 Julij, *de Groot* Merwede, Dordrecht.

IBRAILA 7 Julij, *Douwes* Isabella en 11 *Niekus* Tecla Johanna, Konstantinopel.

GALATZ 11 Julij, *Wekenborg Jzn.* Anna Margaretha, Konst.

ODESSA 18 Julij, *Meijer* Zeevaart, Londen.

PALERMO 21 Julij, *Fekkes* Maria Jeanette, Cagliari.

LIVORNO 20 Julij, *Kwint* Hendrika Gesina, Triest; — 25 *Smit* Garonne, Napels.

Bij DUNGENESS 30 Julij, *Jonker* Zwaanette, v. Calmar n. Malaga; 31 *den Breems* Trekvogel, v. Newc. n. Lissabon.

FALMOUTH 1 Aug., *van Loon* Johanna Cath., Newyork.

Bij FALMOUTH 31 Julij, *Schaap* Loevestein, v. Adelaide n. Lond.

SWANSEA 30 Julij, *Luteijn* Noordster, Zierikzee.

NORTH SHIELDS 30 Julij, *Rijnberg* Nachiena Lammegiena en *van Dalen* Eendragt, Groningen.

HULL 30 Julij; *Pekelder* Heidewiga Regina, Gron.

MONTROSE 30 Julij, *Staal* Margaretha, Riga.

LEITH 25 Julij, *Oorburg* Hendrika Ellida, Cataro.

HAMBURG 31 Julij, *Mooi* Hillechiena Catharina, Bordeaux.

KIEL 30 Julij, *Butter* Twee Gebroeders, Kroonstad.

TRAVEMUNDE 30 Julij, *Kramer* 4 Gebroeders, Petersb.

WARNEMUNDE 27 Julij, *Groenewold* Taletta, Amst.; — 29 *Sprik* Grietina Hillechiena, Petersb.

SWINEMUNDE 26 Julij, *Wessels* Elisab. Machtelina, Nerva; — 27 *van Vliet* Courier, Londen; — 28 *Jonker* Themis, *Lever* Hendrika en *Nieboer* Cornelia, Petersb.

ODENSEE 23 Julij, *Bontekoe* Vr. Geertruida, Kiel.

KROONSTAD 23 Julij, *Schuring* Annegina, 24 *de Meester* Burgem. v. Setten, *Scholtens* Loreley en *de Groot* Concordia, Amst.; *Kuyper* Engelina Petronella, Rott.; *Vil* Hendrik Pieter, Gron.; *Hollander* Johannes, Helvoet; *Douwes* Aquarius, Hamb.; — 25 *de Vries* Zwaant. Magrietha, Stettin.

Vertrokken.

AMSTERDAM 31 Julij, *de Jong* Goede Verwachting, Konstant.; — 1 Aug. *Jansen* Maria Margaretha, Drammen; — 2 *Pompe* Hendrina, Batavia; *Zeijlstra* Koning Willem III, Triest.

TEXEL 1 Aug., kapit. *van Maldechem* Ned. oorl. fregat de Ruiter, Edinburg; *Sanders* Graaf van Nassau, Bat.; *Koch* Plata, Sur.; *v. d. Wijck* Annechina, Corfu; *Bruun* de Vrede, Nerva; *Kuiper* Annechina Elsina, avont.; — 2 *Jochems* Australië, Bat.; *Stenders* Stad Workum, Londen; *Loman* Zeldenrust, Newc.; *Bruun* Martha, Noorweg.; — 3 *Zoetelief* Raphael, Laguayra; *Bouwmeester* Loopuit, Newyork.

VLIE 30 Julij, *de Boer* Eendragt, Umea; *Brouwer* Petronella, Dantzig; *de Jong* Margritha Hendrika en *Fenenga* Agatha, Freder.; *Schoe* Amicitia, Oudsoen; *Efting* Harmanna, avontuur; — 1 Aug. *Kooiman* Onderneming, Newc.; *Munneke* Baudina, Schotland; *Metz* 4 Gebroeders, Petersb., *de Boer* Johannes, Frederikstad; *Zwaal* Gijsbert Jan, Noorwegen.

HELVOET 1 Aug., *Giezen* Koning Willem II, H. Kong; *Mannekes* Dankbaarheid, Lissabon; *Verhoeven* Jeanette en Cornelia, Hartlep.; *de Jong* Adolf Frederik, Petersb.; *Geelmuyden* Cath. Johanna, Riga.

BRIELLE 2 Aug., *Basberg* Beurs van Amst., Drammen.

SOERABAYA 17 Mei, *Mooi* Welvaart, Nederland.

GALATZ 9 Julij, *Oversluizen* Zeus, Marseille; — 10 *Poelman* Anna en 12 *v. d. Bos* Alberdina Tjetsina, Queenstown.

MESSINA 25 Julij, *Kok* Elisabeth, Gravelaar, Marseille.

GENUA 27 Julij, *ten Harmsen* Louisa Christina, Suriname.

FALMOUTH 31 Julij, *Bakker* Sagitta, Antw.; *de Goede* Verwisseling, Cork; *Schaap* Drie Gebroeders, Londen.

QUEENSTOWN 30 Julij, *Faber* Johanna Wilhelmina, Leith.

ABERDEEN 30 Julij, *Visser* Anna Sophia, Wick.

HAMBURG 31 Julij, *Banting* Marchina, Stockholm.

BREMERHAVEN 29 Julij, *Poelman* Everhardus, Petersb.; *Bonke* Maria, Groningen; *Vlas* Marianne, Koningsb.

MEMEL 28 Julij, *Plukje* Hermanna Hendrika, Gron.

BOLDERAA 24 Julij, *Meijer* Wilhelmina, België.

CROONSTAD 25 Julij, *Lever* Cath. Elisabeth, Stettin.

RENDSBURG 28 Julij, *Heins* Hendrika en *Heins* Bouwina, de Elbe, 29 *de Haan* Jantina, Koningsb.; — 30 *Panjer* Gesina, Arbroath; *de Jonge* Diewerdina, Memel; *Mulder* Geertruida Lammech., Petersb.; *Schoon* Jacobus Cornelius, Amst.; — 31 *Haekstra* Anna, Gainsbro; *Scholtens* Maria, Schulperzijl; *Braamhorst* Gesina Lammech., Antw.; *Bakker* Zwaantina, Rugenwalde; *Kamminga* Eendragt en *de Jonge* Margaretha Meijering, Antwerpen.

HOLTENAU 31 Julij, *Glim* Willemtina, Varel; *Leuning* Battruida Battruida, Spalding.

NIJBURG 30 Julij, *Bontekoe* Vr. Geertruida en *Net* Jantina Margaretha, Stettin.

In lading.

LONDEN 30 Julij, *de Groot* Twee Gebroeders, Elseneur.

LIVERPOOL 29 Julij, *Giezen* Libra, Nerva.

Zeilklaar.

LONDEN 31 Julij, *Potjer* Geertruida Jacoba, Petersburg.

LIVERPOOL 30 Julij, *de Groot* Johanna Wilhelmina, Nerva.

KOPPENHAGE 29 Julij, *Balk* Concordia, Petersburg.

STOCKHOLM 25 Julij, *Prins* Heiko Prins, de Noordzee.

ZOUTKAMP, 4 Aug. Binnengek. *v. d. Woude* Annegina, Archangel.

Vertrokken 1 Aug., *Rosema* Engel. Jantina, avont.; — 2 *de Winter* Cathar., Londen; *Hazewinkel* de Jonge Gerrit, Riga; *Kramer* Jantina, avontuur.

Zeilklaar 2 Aug., *Bruins* Stientje Roemeling, Archangel.

TERMUNTERZIJL, 3 Aug. Binnengekomen 28 Julij, *Top* Ondernem., Delfzijl; — 30 *Pasmann* de Vr. Elisab., Steenhuizerzijl; — 1 Aug. *Burmann* de Vr. Geziena, Oldenburg; — 2 *Lever* Irene, Noorw.; *Ebken* Maria, Leer.

Vertrokken 29 Julij, *Bakker* Jantje en *Bieze* Sophia, Bremerh.; — 30 *Pasmann* Maria, Leer; *Stamhuis* Maria Edina, Noorwegen.

HARLINGEN, 4 Aug. Binnengekomen 30 Julij, *Plukker* Hendrik, Noorw.; — 2 Aug. *v. d. Veer* Wilhelmina Frederika, Newc., — 3 *Kok* Newa, Frederikstad; *Mulder* Drie Gezusters, Riga; — 4 *Pekelder* Berendina, Dantzig; *Konterman* Vr. Renske, Delfzijl.

Gepraaid den 20 Junij, op 6° 39′ N.Br., 22° 20′ W.L., *van Varelen* Pieter Schoemakers, v. Rott. n. Bat. — Den 21 Junij, op 5° N.Br., 23° W.L., *Harms* Prinses Charlotte, v. Marseille n. Bat. — Den ..., op 42° N.Br., 31° W.L., *Rijntjes* Suriname, v. Amst. n. Sur. — Den 20 Junij, op 7° 11′ N.Br., 23° 13′ W.L., *Cramer* Osiris, v. Dordrecht n. Bat. — Den 21 Junij, op 5° N.Br., 23° W.L., *Spaanderman* Prinses Sophia, v. Rott. n. Bat. — Den 25 Julij, op de hoogte van Lizard, *Stam* Activo, v. Amst. n. Curaçao; *Vonk* Vijf Gebroeders en den 25sten *Bonjer* den Elshout, beide v. Rott. n. Bat.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

29 Julij. *Muller*, Harmina, v. Londen n. Stettin, m. rijst.
Donema, Renske Hooites, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
Velt, Lisette, v. Abbeville n. de Oostzee, m. ballast.
Visser, Twee Alida's, v. Amst. n. Nerva, m. ballast.
Niezen voor *Pik*, Lucas Wigcher, v. Petersb. n. Engeland.
Pribee, Gijsbertha Wilhelm., v. Petersb. n. Hull, m. lijnz.
Vos, Cornelia, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Bontekoe, Zeemeeuw, v. Sunderl. n. Petersb., m. steenk.
30 —— *de Jonge*, Houthandel, v. Amst. n. Memel, m. ballast.
Hitman, Twee Gebroeders, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
v. d. Wal, Helena, v. Harl. n. Umea, m. ballast.
Homveld, Geertruida, v. Gloucester n. Koningsb., m. zout.
Nanninga, Elzina, v. Gron. n. de Oostzee, m. ballast.
de Grooth, Margrietha Gosina, v. Amst. n. Riga, m. stukg.
Koning, Gesina, v. Londen n. Petersb., m. olijvenolie.
Belsingh, Alpha, v. Petersb. n. Gron., m. lijnzaad.
Degenhard, Wicherdina, v. Petersb. n. Antw., m. lijnz.
Puister, Rieka, v. Petersb. n. Rott., m. lijnzaad.
31 —— *Doekes*, Alida Giezen, v. Koningsb. n. Dundee, m. vlas.
Scheppers, Fennegiena, v. Petersb. n. Antw., m. vlas.
de Jonge, Jonge Remke, v. Riga n. Stavoren, m. balken.
Woudstra, 4 Gebroeders, v. Petersb. n. Antw., m. lijnz.
de Grooth, Georg, v. Petersb. n. Harl., m. lijnzaad.
Orsel, Jantina Cornelia, v. Petersb. n. de Zaan, m. lijnz.
Roskamp, Iduna, v. Petersb. n. Zaandam, m. lijnzaad.
Engelsman, Dina Marchina, v. Newc. n. Petersb., m. steenk.
1 Aug. *Visser*, Catharina Maria, v. Petersb. n. Holl., m. lijnz.
Schuring, Engberdina Anna, v. Riga n. Amst., m. rogge.
Slinger, Gesina, v. Bergen n. Riga, m. haring.

De wind den 28 Julij Z., N.O., Z.Z.W.; den 29sten W.N.W., N.W., W.N.W.; den 30sten W., Z.Z.W.; den 31sten W.N.W., N.W.; den 1 Aug. N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 4 Aug., *Lacrooi* Christina Alida, Hamb.

TEXEL 2 Aug., *Cleyndert* Thetis, Archangel.

VLIE 2 Aug., *Kuipers* Vr. Maria, Dantzig; *Polee* Reina Arendina, Gron.; *Brouwer* Antje, Freder.

HELVOET 3 Aug., *Hoeksma* Cornelia Wilhelm.; Petersb.

LONDEN 1 Aug., *Zeeman* Schiedam, Schiedam.

FALMOUTH 31 Julij, *Kamminga* Alwina, Galatz.

QUEENSTOWN 31 Julij, *Valom* Zorg en Vlijt, Galatz.

SURINAME 28 Junij, *Cupido* Mina, Genua; — 30 *Masdorp* Herm. Franciscus, 1 Julij *de Lang* Johanna Christina, *Hofker* Bacchus en *Deterding* Elise Henriëtte, Amsterdam.

Vertrokken.

TEXEL 3 Aug., *Kruisinga* Bosphorus, Akyab; *de Jong* Goede Verwachting, Konst.

VLIE 2 Aug., *Kraan* Vr. Helena, Christiansand.

PLYMOUTH 1 Aug., *Klingen* Anna Agatha, Swansea.

ABERDEEN 30 Julij, *Visser* Anna Sophia, Wick.

TRIEST 29 Julij, *Mink* Wilhelmine, Malta.

VENETIE 29 Julij, *Collenteur* Vr. Maria, Liverp.

AUX CAYES 15 Junij, *Klok* Riga, Falm.

NICKERIE 2 Julij, *Leverstein* Marg. Maria, Amst.

SURINAME 28 Junij, *Uitermark* Zwaluw en *van der Grient* Paulina, Amst.

Zeilklaar.

NEWCASTLE 1 Aug., *den Breems* Trekvogel en *Visser* Johannes Arinus, Lissabon.

SCHEEPSVRACHTEN.

PILLAU, 30 Julij. In de vorige week zijn 40 schepen binnengekomen en bevracht voor *f* 20 voor zaad naar Amsterdam, *f* 21 naar Rotterdam en Dordrecht, *f* 23 naar Termonde, *f* 22 a *f* 26 naar Antwerpen.

DANTZIG, 28 Julij. Tegen onveranderde prijzen zijn heden eenige bevrachtingen gesloten, naar Amsterdam voor *f* 25 p. last rogge, Koogpolder *f* 25 en Amsterdam *f* 26 met 15 pCt. p. last zaad, Londen 3 sh. 6. d. p. qr. tarwe, Grimsby 16 sh. 6 d. p. load vierk. slepers.

PETERSBURG, 25 Julij. Naar Amsterdam, Rotterdam en Antwerpen *f* 40 en *f* 42 voor rogge, Hull 6 sh. 6 d. p. qr. lijnzaad, van Kroonstad 5 sh. 3 d.; Londen 5 sh. 3 d. p. qr. haver, van Kroonstad 4 sh. 3 d.

GRONINGEN, 5 Augustus. Vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Gebroeders, kapit. *E. H. Loodijzen*, v. Schiermonnikoog, m. ballast op avontuur.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 4 *Augustus* 1856.

4 Nederl. ℔ 48 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Augustus*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ *f* 3,75
Oude 70 ℔ *f*	N.W.1856 52 ℔ *f* 5,35	- - 42 - - 3,95
N.Oml.1855 68 - 11,50	- 54 - - 5,75	- - 44 - - 4,15
- - 70 - - 12,25	- 56 - - 6,15	BOONEN.
- - 72 - - 13,50	Zomer 54 - -	Paardeb. *f* 7,60,75
- Old. 66 - - 10,35	- 56 - -	Gr. Erwt. *f*
- - 68 - - 11,10	Knobbe 60 - -	Graauwe dito *f*
- - 70 - - 12,00	- 62 - -	
- - - -	HAVER.	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3,45	Old. Koolz. *f* 14, *f* 15 a *f* 16,25
Inl. 62 ℔ *f* 8,25	- 38 - - 3,65	Oml. dito *f* 14, *f* 15, *f* 16
- 64 - - 8,85	- 40 - - 3,85	a 16,60,75
- 66 - - 9,35	- 42 - - 4,05	N. Aveelz. *f*
Buitenl. 68 - -	- 44 - - 4,25	Zomerzaad *f*
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,45	G. Mosterdz. *f*
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 8,00	- 48 - - 4,65	Lijnzaad *f*
- - 66 - - 8,40	- 50 - - 4,90	Dederzaad *f*
- - 68 - - 8,80	W. Voer 36 - - 3,50	Gr. Gort *f* 10 a *f* 11
Zw. - 64 - - 7,80	- - 38 - - 3,70	Parel dito de 100 ℔ *f*
- - 66 - - 8,20	- - 40 - - 3,90	*f*
Veen 64 - - 7,70	Zw. - 36 - - 3,35	Raapolie per vat *f* 52
- 66 - - 8,10	- - 38 - - 3,55	

Tarwe slap, en tot 75 ct. lager nog bijna zonder koopers. — Rogge 15 ct. lager, bij gerijven verkocht. — Boekweit 80 ct. lager nog genoegzaam zonder kooplust. — Gerst bijna als voren afgaande; Zomer en Knobbe niet aan. — Haver tot iets lager prijzen met geringen handel. — Boonen mede iets lager. — Er waren heden ongeveer 100 lasten nieuw Koolzaad ter markt, ongelijk van kwaliteit en droogte, hetwelk tot genoteerde verlaagde prijzen, slepende van de hand is gegaan. — Gort lager afgegeven.

AMSTERDAM, 2 *Augustus*. Hennep: Tot geheime prijzen werd er bij partij gedaan in Riga Poolsche bruine Pas, Koningsb. Streemel; voorts werd gedaan bij gerijf in Riga Poolsche Rein tot *f* 63 en *f* 65 naar kwaliteit; dito fijne tot *f* 64.

AMSTERDAM, 4 *Aug*. Poolsche Tarwe merkelijk lager, Kubanka bij gerijf als voren: 128 ℔ o. b. Poolsche *f* 510; 128 ℔ o. en n. dito *f* 500; 132, 134 ℔ Kubanka *f* 365, *f* 385. — Rogge bij kleinigheden op nieuw lager afgegeven: 126 ℔ o. Rost. *f* 310; 122 ℔ o. Pruis. *f* 270; 120 ℔ fijne dito *f* 268; 117 ℔ Petersb. *f* 250; 121 ℔ Pommer *f* 250; 122 ℔ Amerik. *f* 285; 120 ℔ Donau *f* 265; 120 ℔ p. dito *f* 275. — Gerst en Haver zonder handel. — Boekweit slap en bij kleinen handel vernieuwd aanzienlijk lager: 122 ℔ Gelders. *f* 302; 121 ℔ Gordijker *f* 300.

Bevolking van Nederland.

Aan de verslagen van Ged. Staten over den toestand der verschillende provinciën ontleenen wij de volgende statistieke opgave:

De wettige bevolking van Nederland, die op den 31sten December 1855 bedroeg 1.582.927 mann., 1.632.853 vrouw., totaal 3.215.780 ingezetenen, was volgens de verschillende godsdienstige gezindheden verdeeld als volgt:

	Ned. Herv.	Waalsche Hervormd.	Eng. Presb.	Episcop.	Ev. Luth.	Herstelde Luth.	Doopsgez.	Remonstr.	Morav. Br.	Chr. Afg.	R.-Kath.	Klezery.	Griek.	Ned. Isr.	Port. Isr.	Van geene gezindte.	Totaal.
Groningen	162,009	156	1	1	2,041	7	4,769	14	0	12,194	14,433	3	0	4,037	5	91	199,761
Friesland	216,970	114	1	0	748	153	15,752	35	0	5,569	22,207	1	0	2,137	15	60	263,762
Drenthe	74,198	3	0	0	286	14	219	7	0	5,937	3,499	2	0	1,863	0	75	86,103
Overijssel	143,646	136	10	17	1,304	73	2,782	29	1	4,236	71,193	9	0	3,487	0	270	227,196
Gelderland	231,820	428	41	6	2,249	95	448	99	0	4,489	145,513	230	0	4,544	41	116	390,029
Utrecht	89,310	480	4	22	2,023	121	343	190	283	1,587	57,400	1,190	0	1,552	20	31	154,556
Noord-Holland	283,260	3,224	225	176	33,531	8,740	15,849	1,439	16	2,930	143,308	2,632	15	27,651	2,897	515	526,408
Zuid-Holland	414,125	2,987	158	351	11,804	366	810	3,322	1	6,685	144,037	1,271	22	10,830	388	106	597,265
Zeeland	114,727	136	61	4	1,093	2	248	6	0	3,691	41,255	1	0	655	2	104	161,985
Noordbrabant	43,204	242	8	0	683	10	20	32	0	2,873	354,451	4	0	1,907	19	3	403,463
Limburg	4,015	183	0	9	468	3	1	9	0	0	206,025	0	0	1,396	0	4	212,120 (*)
Totaal	1,777,284	8,094	608	487	56,230	9,584	41,241	5,182	301	50,191	1,203,321	5,343	37	60,061	3,387	1,377	3,222,641

(*) Hier is de feitelijke bevolking tot maatstaf genomen; de wettige bedroeg 205.252.

Koolzaad op het najaar 1½ p. vl. hooger: Haarlemmerm. ƒ 14½ a ƒ 16; Polder ƒ 16¼; Stichtsch ƒ 15¾; Eijerlandsch ƒ 16½ per mud; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 85½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering in den beginne flaauw, bleef zeer williger: op 6/w. ƒ 51,50; vlieg. ƒ 50; Sept. ƒ 48 a ƒ 48,75; Oct. ƒ 47 a ƒ 48 a ƒ 47,75; Nov. ƒ 46,75 a ƒ 47,75; Dec. ƒ 46,50 a ƒ 47,75 a 50. — Lijnolie iets flaauwer: op 6/w. ƒ 39,75; vlieg. ƒ 38,50; Sept. ƒ 36,50; Oct. ƒ 35 a ƒ 35,25 a ƒ 35. — Hennepolie op 6/w. ƒ 47,25; vlieg. ƒ 46. — Raapkoeken ƒ 94 a ƒ 96. — Lijnkoeken ƒ 10 a ƒ 12½.

SCHIEDAM, 2 *Augustus*. Moutwijn ƒ 23,50; Jenever ƒ 28; Amst. Proef ƒ 29,25.

LONDEN, 1 *Augustus*. In Granen is heden al zeer weinig omgegaan: alleen werd eene lading Marianopel Tarwe, niet puik, zeilende voor de kust a 70 sh. verkocht. Gerst goed begeerd. Boonen en Erwten onveranderd. Haver 6 p. lager.

Van den 4den. Tarwe 10 sh. lager, andere granen onveranderd.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Augustus*. De prijs der Boter was heden als volgt: 1ste soort ƒ 36 a ƒ 37; 2de soort ƒ 34 a ƒ 35.

LEEUWARDEN, 1 *Augustus*. De prijs der Boter was heden ƒ 41,00.

AMSTERDAM, 4 *Aug*. De prijs der Boter was heden als volgt: Vriesche ƒ 44½ a ƒ 46½, Kuinder ƒ 43½ a ƒ 45½; Kamper ƒ 44½ a ƒ 46½; Deventer ƒ 40½ a ƒ 42½; Zwolsche ƒ 42½ a ƒ 45½.

LONDEN, 2 *Aug*. De aanvoer van Boter bedroeg: van Harlingen 12,534 v., Havre 186, Ostende 432, Antwerpen 188, Rott. 1367, Hamburg 7, Newhaven 237, Kampen 82, Konstantinopel 602, Emden en Leer 2328. Boter minder gevraagd en lager. De noteringen zijn: beste Vriesche 98 a 100 sh., surplus 92 a 94 sh., 2de soort 78 a 80 sh., beste Hollands. 74 a 80 sh., Kamper en Zwolsche 94 a 97 sh., Bosscher 70 a 76 sh.; Groninger 82 a 84 sh., Emden en Leer 92 a 94 sh., Holsteinsche en Kiel 96 a 100 sh., Fransche 82 sh.

Van den 4den. Vriesche Boter 98 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Augustus*. Er was heden een redelijke aanvoer van vee en de handel vrij goed geanimeerd, kalfkoeijen van ƒ 115 tot ƒ 150; vetten van 24 à 25 cents de 5 ons; van schapen was ook wel aangevoerd en was er veel vraag, vooral door koopers naar Friesland; van jonge varkens was ook nog al vrij wat ter markt en werden er velen verkocht, prijzen van ƒ 5 a ƒ 20 tot ƒ 29; ouden bijna niet aan.

ZUIDLAREN, 5 *Augustus*. Op de heden alhier gehouden markt was de aanvoer van vee tamelijk, doch door de hooge prijzen heerschte er niet veel kooplust; kalfkoeijen van ƒ 100 a ƒ 150, enkelen ƒ 175; melkkoeijen ƒ 70 a ƒ 110; van vetten waren er niet veel ter markt gebragt. Paarden mede ruim ter markt, en evenwel werden er hooge prijzen voor besteed; vooral 3 a 4jarige paarden werden goed gezocht en verkocht van ƒ 250 a ƒ 356.

LEEUWARDEN, 1 *Augustus*. De markt bestond heden uit 700 beesten, waarvan 200 vetten, de overige melk- en kalve-; de handel was flaauwer, zoo ook die in vette kalveren, waarvan de aanvoer ca. 200 bedroeg. Vette varkens goed prijshoudend, ter markt 350 a 400; schapen, aangevoerd 300, de prijzen niet williger.

LONDEN, 1 *Augustus*. Aan de veemarkt was weinig kooplust en waren de prijzen algemeen lager, geldende puike ossen 4 sh. 8 p. a 4.10 per 8 pond.

Van den 4den. De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 4682 runderen, 25,420 schapen en 320 kalveren, die allen to lagere prijzen verkocht werden.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 4 *Aug*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 64⅜, 64 9/16, 64 7/16; Dito Dito 3 pCt. 76¼, 76⅜; Dito Dito 4 pCt. 95¼, 95⅝, 95 9/16; O. I. Leening 4 pCt. 96⅛; Amortisatie-Syndic. 3½ pCt. 90⅜; Handelmaatsch. 4½ pCt. 133¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51 15/16, 52. — SPANJE, Onb. Stukken 1¼ pCt. 24¼, 24 9/16, 24 9/16; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 39 9/16, 39 11/16, 39 9/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45 13/16, 45 13/16, 45 13/16. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1789 en 1816 5 pCt. 104¼, 104⅞, 204⅞; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 102⅝, 103, 103; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 93⅝; Dito 4½ pCt. 97; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 86¾; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 86 9/16; Dito te Hamburg 5 pCt. 95¼; Cert. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 65⅞, 66. — POLEN, Certific. 4 pCt. 79¼.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. 78 9/16, 78 11/16, 78 9/16; Dito Nationale 5 pCt. 79 13/16, 80, 79 13/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 40 7/16, 40½; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 40 7/16, 40½; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85⅝; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 ƒ 317; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 99⅞; Mexik. 22¾, 13/16; Dito Onbep. 22¾, 13/16; Gren. 19¼, 5/16; Dito Onb. 19¼, 5/16; Dito Uitg. 7¼, ⅜; Ecuador 14⅞; Dito Onb. 14⅜; Venez. Uitg. 14 1/16; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 95 13/16, 95, 93 13/16; Dito 6de Serie 96⅝, ⅞, ¾; 5 pCt. Thes. Amst. 103.

Van Holl. fondsen waren heden Integralen, bij eenige affaire iets flaauwer. Alle overige soorten prijshoudend. — Van vreemde effecten waren voor Russische, doch inzonderheid Oude 5 pCts. hoogere koersen te bedingen. — Oostenr.. die aanvankelijk eene neiging tot vooruitgang vertoonden, zijn ten slotte nagenoeg onveranderd gebleven. De omzet daarin was vrij levendig. — In Spaansche en Portug. was geene noemenswaardige variatie.

Oostenr. Cred. ƒ 282; Spaansche dito ƒ 83, ½; Sardinische dito ƒ 75; Aand. Beijersche Spoorweg ƒ 40½, ƒ 40; 7 pCts. Illinois Central 88¾, 89.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 3½; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 64 7/16; Spaansche 1¼ pCt. 24 9/16; Binnenl. 3 pCt. 39 9/16; Metall. 5 pCt. 78 9/16.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

E. GROENEVELD FOLKERS,
Apoth., Chem. en Droogist,
met
T. GROENIER.

WINSCHOTEN, 31 Julij 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

H. FLEUMER, van *Amsterdam*,
met
A. E. KIWIET DE JONGE.

GRONINGEN, 2 Augustus 1856.

*** Bevallen van een' *ZOON* J. HAVERBULT—LINGBEEK.

AMSTERDAM, 30 Julij 1856.

H. J. HAVERBULT.

*** MEEDEN, 2 Augustus 1856. Heden beviel van eene DOCHTER A. DIJKHUIS, Echtgenoot van

H. TONKES, Hz.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER G. BAST, geliefde Echtgenoot van

P. VAN DER LINDEN,
Noordzijde Groote Markt.

GRONINGEN, 3 Augustus 1856.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van ruim 5 weken, onze dierbare Moeder en Behuwdmoeder, JANTJE HARMS HUT, laatst Weduwe H. S. CALKEMA, in den ouderdom van bijna 76 jaren.

HOOGEZAND, 30 Julij 1856.

B. G. KOLK.
J. KOLK—HILBRANDS.

*** Tot ons innig leedwezen overleed heden morgen, na eene ongesteldheid van twee dagen, onze waarde Broeder, SALOMON LAZARUS SCHAAP, in den ouderdom van bijna zevenenveertig jaren.

GRONINGEN, 2 Augustus 1856.

Uit aller naam:
I. L. SCHAAP.

*** Het DOCHTERTJE, ons den 16den April j.l. geschonken, nam de Hemelsche Vader heden weer tot zich.

GRONINGEN, 2 Augustus 1856.

H. M. JANSSEN.
S. JANSSEN, geb. FRIESE.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 2 jaren en 8 maanden, CHRISTINA MARIA ANNA, innig geliefd tweede Dochtertje van

H. W. SLOTHOUWER en
B. S. B. SLOTHOUWER—OTTENHOFF.

GRONINGEN, 3 Augustus 1856.

*** Heden ontvingen wij het treurige berigt, dat onze geliefde jongste Zoon PETRUS, *Vrijwilliger bij het Oost-Indische leger*, den 18den Mei l.l. op het Fort *Willem I* (*Ambarawa*) is overleden, in den ouderdom van 20 jaren, na eene zeer kortstondige ziekte.

ZUIDHORN, 3 Augustus 1856.

Dr. M. POPTA.
G. HAACK.

*** Bij **H. GEERTSEMA, JR.**, te *Groningen*, is uitgegeven:

WEDERWOORD;

Dichtregelen, vervaardigd door **M.**, te *Groningen*, naar aanleiding van het VAARWEL AAN DE OORIJZERS door *J. J. BANGE*, Emer. Pred. te *Snppemeer*. Prijs 10 Cts.

HEINRICH HEINE'S sämmtliche Werke,

IN WOHLFEILER TASCHENAUSGABE.

Bereits erschienen:

REISEBILDER,	4 Thle,	ƒ 4,80.
VERMISCHTE SCHRIFTEN,	3 »	- 3,75.
BUCH DER LIEDER, mit Heine's Porträt		- 1,25.
DER SALON,	4 Thle,	- 5,00.
NEUE GEDICHTE,		- 1.25.

Zu haben bei **M. H. BINGER & SÖHNEN** in *Amsterdam* und durch alle Buchhandlungen zu beziehen.

TILBURGSCHE KANAAL- EN VLOEIWEIDEN-MAATSCHAPPIJ.

De ondergeteekenden, overtuigd dat, in het belang van de ontwikkeling van Handel, Nijverheid en Landbouw, het tot stand brengen van bovenbedoelde onderneming hoogst wenschelijk is, terwijl zij als geldbelegging zeer voordeelig is te achten, ook blijkens de deelneming die haar reeds vóór deze algemeene kennisgeving mogt te beurt vallen, hebben de eer thans hunne Stad- en Landgenooten uit te noodigen tot het **deelnemen** in de ontworpen **TILBURGSCHE KANAAL- en VLOEIWEIDEN-MAATSCHAPPIJ**, waarvan het kapitaal is bepaald op ZES HONDERD VEERTIG DUIZEND GULDEN.

De **Inschrijving** is geopend te *Amsterdam* ten Kantore van de Bankiers DETERMEIJER WESLINGH & ZOON, te *Tilburg* ten Kantore van den Notaris J. A. DAAMEN, en te *Groningen* bij de Kassiers DE MONCHY en Co., en zal worden gesloten zoodra voor het geheele kapitaal is deelgenomen, uiterlijk den 15den Augustus e.k.

AMSTERDAM, 1 Augustus 1856.

C. J. A. DEN TEX.
J. A. INSINGER.
JAN SIEBURGH.
B. T. A. WESTEROUEN VAN MEETEREN.
J. ANKERSMIT.

Aanbesteding.

KERKVOOGDEN der **HERV. GEMEENTE** te ***GRIJPSKERK*** zijn voornemens, onder nadere approbatie, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Het VERGROOTEN van de KERK te *Grijpskerk*, en het doen van eenige daaraan verbondene VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN, met de leverantie van alle daartoe benoodigde MATERIALEN.

Deze Besteding zal plaats hebben op MAANDAG den 18den Augustus e.k., des namiddags te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, alwaar het BESTEK en de TEEKENING ter inzage liggen, terwijl mede een BESTEK ter lezing ligt in *DE POOL*, bij EEKHOFF, te *Groningen*.

Aanwijzing in loco kan verkregen worden op ZATURDAG den 16den bevorens, des voormiddags te elf uur, terwijl de INSCHRIJVINGS-BILJETTEN vrachtvrij moeten bezorgd worden vóór 's middags 12 uur van den dag der Aanbesteding, ten Kantore van den ondergeteekende te *Grijpskerk*.

Mr. M. DE MUINCK,
Pres. Kerkvoogd.

WEEKMARKT TE LEEK.

De nieuw opgerigte **WEEKMARKT** te ***LEEK***, waarop, uitgezonderd LEVENDE HAVE, worden toegelaten ALLE VOORTBRENGSELEN van den LAND- en TUINBOUW, zal worden gehouden op **Woensdag den 3den September 1856**, en vervolgens **alle Woensdagen**, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 uur.

De Burgemeester van de Gemeente Leek:
A. S. LEURINGH.

Op Donderdag den 7den Aug.

en **ZATURDAG** den **9den Augustus**, telkens des namiddags *precies te 1 uur*, ten Huize van de Erven wijlen den Heer en Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA, te *Hoogezand*, publieke Verkooping van een zeer NETTEN en AANZIENLIJKEN

MEUBELAIREN
EN
HUISHOUDELIJKEN INBOEDEL,

breeder omschreven in de *Groninger Courant* van den 25sten en *Provinciale Groninger Courant* van den 26sten Julij 1856. Te bezien den 6den dezer, van 10—12 en 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

MAANDAG den 18den Augustus 1856, des morgens te 11 uur, zal, op de Werf van J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje bij *Groningen*, publiek, **voetstoots** worden verkocht:

Eene **aanzienlijke partij** FIJNE GLADDE **ZEEUWSCHE IJPEN STAMMEN**, van diverse dikte en lengte; aldaar liggende en van **HEDEN** af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

HOUTVEILING,

Onder werkelijke Houtkoopers.

Op DONDERDAG den 7den Augustus 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij MAATS- en OVERMAATS VUREN- en nieuw aangevoerde RIGA KROON, en andere soorten GREENEN-BALKEN, alsmede OSTERISOER, LAURVIG, BREVIG en DROBACHSCHE JUFFERS, ELLEJUFFERS, HUISBALKEN, KOLDERS GREENEN DEELEN ENZ. ENZ.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

*** Mr **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op WOENSDAG den 27sten Augustus 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek verkoopen:

I. Den EIGENDOM van ongeveer 24 B., 76 R., 80 Ellen BEHUISD LAND, gelegen te *Noordwolde*, Gemeente *Bedum*, bij JAN M. GROENEVELD onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch. huur van ƒ 140—00.

II. Den EIGENDOM van ongeveer 25 B., 95 R., 30 Ellen BEHUISD LAND, gelegen te *Klein-Garnwerd*, Gemeente *Winsum*, bij ALBERT J. OOSTING onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. verschijnende huur van ƒ 112—00.

III. Den EIGENDOM van ongeveer 3 B., 79 R., 90 Ellen LAND, gelegen te *Pieterburen*, bij GEERTRUIDA C. HALSEMA, Weduwe H. W. VAN DER MOLEN, onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. verschijnende huur van ƒ 63—00.

IV. Den EIGENDOM van ongeveer 28 B., 96 R., 40 Ellen BEHUISD LAND, gelegen te *Oldekerk*, bij BAR[illegible] L. KLAMER en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. verschijnende [illegible] van ƒ 60—00.

V. Den EIGENDOM van ongeveer 6 B., 52 R., 10 [illegible]len LAND, gelegen te *Baflo*, bij JACOB J. RITZEMA, onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks Midw. verschijnende huur van ƒ 60—00.

VI. Den EIGENDOM van ongeveer 4 B., 93 R., Ellen LAND, gelegen te *'t Zandt*, bij GARMT P. T[illegible] LAAR en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, eene jaarlijks op Midw. verschijnende huur van ƒ 55—

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN,
Notaris.

In eene der voornaamste Steden [illegible] *Zuid-Holland* wordt ter **OVERNEMING** aangeboden: eene welbekl[illegible] **KAARSENFABRIJK**, bestaa[nde] in drie aan elkander verbondene PANDEN of FABRIJ[KEN], benevens een **WOONHUIS**, waarin, behalve [het] **KAARSENDEBIET**, de handel in **KOLONIALE WAREN** met goed succes wordt uitgeoefend. Tot na[dere] Informatiën vervoege men zich in persoon of met fr[anco] brieven bij

A. W. DE VISSER.

GRONINGEN, 2 Augustus 1856.

N. J. W. CASPARIE,

Kapper, Oosterstraat,

berigt aan zijne Begunstigers, dat hij uit de beste Fransche Fabrijken heeft ontvangen eene fraaije sortering **PARFUMERIËN** en **TOILETBENOODIGDHEDEN** waaronder de gerenomeerde **KAMMEN à Caoutchouc**; verder heeft hij een' goeden voorraad **PARUIKEN**, TOUREN, BANDEAUX en TOUPETTEN; beveelt zich [ten] vriendelijkste aan.

De Azijnmakers B. F. J. BLOEMERS & Co., te *Groningen*, verkl[aren] bij deze, dat de **ADVERTENTIE** staande in de *Groninger Courant* [van] den 3den Augustus 1856, in verband met de recommandatie van F. J. LIERLING tot het oprigten van AZIJNFABRIEKEN, **noch** door **hen**, **noch** met voorkennis van [den] Wijnhandelaar **B. F. J. BLOEMERS** is geplaatst geworden.

GRONINGEN, 4 Augustus 1856.

B. F. J. BLOEMERS & Co.

Onbeschaamdheid kan zoo ver gedreven worden, dat langer stilzwijgen eene onmogelijkheid is.

Ik ontving in 1851 van **F. J. LÜRLING**, toen te *Zutphen*, thans te *Utrecht* woonachtig, de navolgende **schriftelijke verklaring:**

» Ik ondergeteekende, **FRANCISCUS JOSEPHUS**
» **LÜRLING**, verklare met dezen, dat ik aan niemand
» anders in de Provincie of Stad *Groningen*, eenige SCHRIF-
» TELIJKE of MONDELINGSCHE INLICHTING zal geven
» wegens het FABRICEREN van AZIJNEN uit BIER,
» ROZIJNEN of GEDISTELEERD dan alleen aan den Heer
» **W. W. WOUTERS**, Azijnmaker te *Groningen*.
» ZUTPHEN, 6 November 1851.
» F. J. LÜRLING."

Het resultaat van mijne, volgens voorschrift tot eene pro[ef] opgerigte, en in Augustus 1855 door LÜRLING in persoon op nieuw ingerigte SNEL-AZIJNMAKERIJ is geweest, da[t] ik altijd minder dan de helft Azijnzuur heb verkregen, d[an] 't geen hij zegt te leveren.

GRONINGEN, 4 Augustus 1856.

W. W. WOUTERS.

G. van Stroe,

aan het Zuiderdiep, letter S 206, biedt zich aan tot het **aanleggen** van **TUINEN** en **BUITENPLAATSEN** en het **maken** van **TEEKENINGEN** voor dezelve; recommandeert zich verder tot het waarnemen van **COMMISSIËN** voor het **leveren** van **ALLE PLANTSOEN**, alsmede **VRUCHTBOOMEN** en **bloeijende HEESTERS** uit de **beste Kweekerijen**. Brieven franko.

GRONINGEN, 5 Augustus 1856.

De ondergeteekende E. GROENEVELD FOLKERS, **Apotheker, Chemist** en **Droogist** te ***Winschoten***, heden als zoodanig zijnen WINKEL **geopend** hebbende, neemt de vrijheid zich bij deze in de welwillende ATTENTIE van zijne Stad- en Gewestgenooten beleefdelijk aan te bevelen.

WINSCHOTEN, 1 Augustus 1856.

E. GROENEVELD FOLKERS.

Door de **verhooging** der **WERKLOONEN** zoo wel, als door de **meerdere duurte** der **TWIJG**, hebben de gezamenlijke ***MANDEMAKERS*** te *Groningen* de **prijzen** der bij hen gemaakt wordende **GOEDEREN** eenigzins moeten **verhoogen**, en om hierin meer gelijkmatig te werk te gaan, zal een **TARIEF** der **PRIJZEN** voortaan bij i der hunner voorhanden zijn.

Namens de Mandemakers voornoemd:
N. K. VAN DER WAL.

Geld te bekomen

op **soliede HYPOTHEEK.** Adres bij [illegible] R. RASVELDT, in de Jacobijnerstraat, lett. [illegible] no. 48, te *Groningen*. Brieven franko.

EEN KASTELEIN GEVRAAGD.

Er wordt zoo spoedig mogelijk gevraagd, op de ***STUDENTEN-SOCIETEIT*** te *Groningen*: een **KASTELEIN.** Hierop reflecterenden worden verzocht zich te adresseren in persoon of met franko brieven bij den ondergeteekende.

Namens de Directie,
De Secrrtaris:
W. MEURSINGE.
(Heerestraat, BRONGERS.)

IN ALLE PLAATSEN

der *Nederlanden* worden actieve **AGENTEN** gevraagd voor **THE GRESHAM** en **THE TRAVELLER** (**Engelsche Levensverzekerings-Maatschappijen**).

Brieven franko aan de H.H. F. & WILL. GOMPERTZ, Generale Inspecteurs en Agenten, *Amsterdam*, Buitenkant, U 85.

Op een ***HANDELSKANTOOR*** te *Groningen* wordt ter **opleiding** gevraagd een fatsoenlijk **JONGELING** van omstreeks 16 jaren, die eene **goede hand** schrijft en in het **Rekenen** wel ervaren is. Bekendheid met het ENGELSCH en DUITSCH zal zeer in aanmerking worden genomen.

Adres met eigenhandige Brieven, onder lett. K. L., bij den Boekhandelaar H. R. ROELFSEMA, in de O. Boteringestraat.

WORDT GEVRAAGD,

tegen primo November e.k., op een Landgoed tusschen *Zwolle* en *Elburg*, in een Huishouden met zes Dienstboden: een **bekwaam HUISKNECHT** van de P. G.

Niemand zal in aanmerking komen, dan die voldoende getuigenis kan geven. Men adressere zich met gefrankeerde brieven aan het POSTKANTOOR te *Elburg*, onder lett. M.

2 KOPERSLAGERS- EN EEN KACHELMAKERSKNECHT,

bij voorkeur van de Protest. Godsdienst, kunnen dadelijk WERK bekomen bij F. OSWALD, Koperslager en Kagchelmaker in de Oosterstraat te *Groningen*.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.